UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
AUG 12 1921

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on filed at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. A. S. Burleson, Postmaster

No.32 Vol.IX. PHONE PARK 6407. WORCESTER, MASS., 11 d. Rugpjučio (August), 1921 m. KAINA 5 CENTAI. 9 Metai

ŠVEICARIJA IŠVIJO AUSTRIJOS EX-KARALIŲ. VOKIEČIAI REIKALAUJA ATLYGINIMO. BULGARIJA PALEIS SAVO KARIUMENĘ.

Meteorų lytus. Bado apimti Rusijos plotai. Valstijų bonai kareiviams. Pašelpa badaujančiai Rusijai. Gaudo Ispanijos kareivius. Laukia naujų sukilimų. Sugražina Birnstorfienės nuosavybę. Priešinasi nusiginklavimui. Baisybės bado Rusijoj. Pagreitins pačto siuntinius. Suėmė laivą su degtine.

IŠVIJO EX-KARALIŲ.

Geneva, Šveicarijoj. Ikišiol Šveicarijoj gyveno buvęs Austrijos karalium Kalis Apsburgas, kurs pabėgo nuo Austro-Vengrijos sosto, kuomet Austrijoj apsireiškė revoliucijos ženklai, prieš pat pasibaigiant pasaulinei karei. Į jo buvimą atkreipė akį Šveicarijos valdžia ir paliepė jam iš Šveicarijos išsikraustyt. Karolis Apsburgas išsikraustė į Ispaniją pas savo giminaitį karalių Alfonsą, kurs pavedė jam vieną savo pilį.

METEORŲ LYTUS.

Valuntown, Conn. Žuvininkai, žvejojanti Beach pruduose, buvo užklupti meteorų lytaus. Meteorai puolėties prudais, paprastų riešutų didumo. Puldami į vandenį, truko į kelias dalis. Vanduo dėlei karščio šnypštė kaip verdančiame puode ir kunkulais šoko augštyn iki 6 pėdų. Žuvininkai nieko nenukentėjo, nes besiartinant debesiui, jie buvo prasišalinę iš prudo ir pasislėpę savo lapinėse.

PAGREITINS PAČTO SIUNTINIUS.

New York, N. Y. New Yorko pačto viršininkai gavo prisakymą nuo komunikacijos ministerijos, kad atėjus užrubežio laivams, pirmiausia nuo jų butų paimta užrubežio pačtų siuntiniai, o pasažierų egzaminavimą atlikt pačto siuntinius išdavus, idant tuomi pagreitinus pačto siuntinių perdavimą adresantams. Ikišiol buvo daroma kitaip, nes pačto siuntiniai laikyta ant laivo, kol su pasažierais buvo apsidirbta, o tam laiko praleisdavo 40—60 valandų.

BADO BAISENYBĖS RUSIJOJ.

London, Anglijoj. Rusijoj bado baisenybė ne apsakoma. Žmonės kepa duoną iš sutrintų žolių su šiaudais. Minios išbadėjusių žmonių slankioja aptinę ir pajuodę nuo bado. Šimtai jų eina keliais, vedančiais link Lietuvių Brastos, jieškant mais to. Jie dėlei išbadėjimo negali paeit stati, tik rėpliomis replioja. Pilni keliai išputusių šitų rėpliojančių, bado tremtinių, lavonų. Nuo lavonų visu smarkumu platinasi maras.

SUĖMĖ LAIVĄ SU DEGTINE.

Washington, D. C. Prohibicijos agentai suėmė New Jersey pakrantėse Anglijos laivą "Henry Marshal," vežantį degtinę, ir jį atsigabenę į New Yorką, areštavo laivo kapitoną ir visą įgulą. Dalykas atsidurė Washingtone, kur augščiausias teismas laivą paliuosavo ir prohibicijos agentams davė pasargą, kad ateityje jie daugiau nesikabintų prie užrubežinių laivų, nes tai ne jų dalykas. Kontroliavimui užrubežinių laivų yra muitinyčios, o prohibicijos agentų sauvalė čia nereikalinga.

VALSTIJŲ BONAI KAREIVIAMS.

New York, N. Y. 14 valstijų perleido rezoliucijas, kuriomis nuspręsta mokėt bonus tarnavusiems pasaulinėj karėj Suvienytų Valstijų kareiviams. Išimant kitas valstijas, kurios nusprendė mokėt kas mėnesis 10—25 doliarius, New Jersey valstija nusprendė kiekvienam kareiviui išmokėt po 100 dol. ir Oregon valstija po 500 dol. Massachusetts, Rhode Island ir New Hampshire, išmokės po 100 dol. nuokart. Alabama, Georgia ir Mississippi valstijos atmetė rezoliucijas ir kareiviams nieko nemokės.

SUGRAŽINO BIRNSTORFIENĖS NUOSAVYBĘ.

New York, N. Y. Kolumbijos Distrikto augščiausias teismas prisakė Suv. Valstijų valdžiai, grąžint buvusio Vokietijos ambasadorium Suv. Valst., žmonai, jos nuosavybę, kurį buvo jai valdžios užgrėbta 1917 m. Jos nuosavybė išneša $1,100,000 aukso pinigais ir pinigų vertės popieromis. Ji tą nuosavybę paveldėjo nuo savo tėvo, buvusio piliečiu šios šalies ir šilkų audyklos savininku, New Yorke.

BADO APIMTI RUSIJOS PLOTAI.

Berlin, Vokietijoj. Rusijoj badas apima plotus abiem Volgos pusėm, imant nuo Nižnij Novgorod iki Kazaniaus, priskaitant su visomis apielinkėmis Simbirską, Samarą, Saratovą, Penzą, Tambavą, tulas dalis Rezaniaus, Tulos ir Ufos, iki Uralo kalnų. Visi šitie plotai apgyventi 12 milijonų žmonių, kurie sudaro vieną ketvirtdalį šiądieninės Rusijos gyventojų skaitliaus.

FRANCUZIJA IR VATIKANAS.

Paris, Francuzijoj. Tarp Francuzijos ir popiežiaus prietikiai buvo suirę nuo 1902 metų, kada Francuzija atskyrė bažnyčią nuo politikos, bažnyčias ir kunigus apdėjo mokesčiais ir uždarė vienuolynus, vienuolius ir vienuoles išvarė iš šalies. Tuometinis popiežius Leonas XIII Francuziją prakeikė ir diplomatija tarp Vatikano ir Francuzijos tapo pertraukta. Dabar viskas grįžta senovės vagon. Popiežius jau Paryžiun atsiuntė savo agentą arcivyskupą Corretti, kaipo vatikano atstovą prie Francuzijos valdžios.

FRANCUZIJA IR ANGLIJA.

Paris, Francuzijoj. Francuzijai pasirodė labai nemaloniu Anglijos pasipriešinimas Francuzijai, už siuntimą kariumenės Silezijon ir šelpimą Lenkijos, tad buvęs prezidentu Poincare, atviru laišku kviečia Angliją, kad nesusipratimų išrišimą pavest Tautų Lygos augščiausiam teismui, nes, esa, negražu niautis dviem tautom, ikišiol veikusiom bendrai "Europos apgynimui." Anglijos priemeras Lloyd George rengia atsakymą į Francuzijos ex-prezidento laišką.

PAŠELPA BADAUJANČIAI RUSIJAI.

Revelis, Estonijoj. Į Petrogradą pradėjo ateit iš visų šalių pašelpa badaujantiems Rusijos žmonėms. Ikišiol tokios pašelpos gauta: kvietinių miltų 3,000,000 pudų, 1,500,000 pudų kviečių, 1,000,000 pudų pupų, 200,000 pudų silkių, 200 pudų taukų, lašinių ir konservuotos mėsos ir 200 pudų kitokių produktų (pudas 36 svarai). Pašelpa bus reikalinga iki kitai vasarai.

SUSIDAUŽĖ LAIVAS.

Eureka, Cal. Iš Portland, Ore. plaukiantis į San Francisco laivas "Anyox" su 166 žmonių, užbėgo ant uolos ties Blunt pakrantėmis, kur susidaužė. Žuvo 36 pasažierai ir 12 įgulos darbininkų, sykiu su kapitonu Hobey. Likusius išgelbėjo suspėję pagelbon pašaukti ateit laivai iš San Francisco ir Portland.

GAUDO ISPANIJOS KAREIVIUS.

Madrid, Ispanijoj. Nors Ispanijos kariumenė ir apglamžė Morokoj sukilėlius, tai vienok dar tuomi viskas nenurimo. Ten esančius Ispanijos kareivius vietiniai maurai, kur galėdami gaudo, ir vienus iš jų nukankina, kitus badu marina, o kitus laiko nelaisvėje, versdami juos stot maurų pusėje ir kovot prieš Ispanijos valdžią.

LAUKIA NAUJŲ SUKILIMŲ.

Buenos Aires, Argentinoj. Ispanijos kariumenė Marokoj, susekė butį sukilėlių vado Abd El Krin ir jį paėmė nelaisvėn. Po trijų dienų kalinis pabėgo ir dabar vietomis sukilimai atsinaujina. Ispanijos valdžia grąžina artileriją, iš naujo stiprina kariumenę, tikėdamosi naujo maurų sukilimo. Pastaromis dienomis maurai sugavo savo nelaisvėn ispanų kariumenės generolą Silvestre.

BULGARIJA PALEIS KARIUMENĘ.

Sofija, Bulgarijoj. Bulgarijos Pildančioji Taryba rengiasi paleist imperijos sistematizuotą kariumenę, kurion priverstinai ikišiol imta kareivius, ir vieton tos, mobilizuot kariumenę iš liuosnorių vyrų, samdomų kariumenės tarnyston, kaip kad Anglijoj, ar šiaurinėj Amerikoj. Tokios kariumenės organizavimui žadama skirt laikas 1 d. Spalio. Tikimasi liuosnorių suverbuot apie 12,000 vyrų.

IMMIGRANTŲ ĮLEIDIMAS.

New York, N. Y. Sulyg Immigracijos tiesų, į Suvienytas Valstijas gali but įleidžiama kas mėnesis ateivių: Iš Albanijos 57, Austrijos 1,489, Belgijos 311, Bulgarijos 60, Čeko-Slovakijos 2,854, Danzigo 57, Danijos 1,129, Finijos 778, Fiumos 14, Francuzijos 1,138, Vokietijos 12,608, Grekijos 657, Vengrijos 1,129, Italijos 8,404, Jugo-Slavijos 1,281, Luxemburgo 18, Niderlandijos 720, Norvegijos 2,423, Lenkijos 4,004, Galicijos 1,156, Portugalijos (priskaitant Azores ir Madeira salas) 454, Rumunijos 1,483, Rusijos (priskaitant Siberiją) 6,849, Ispanijos 133, Švedijos 3,991, Šveicarijos 749, Anglijos kolionijų Afrikoj 15,441, Europos provincijų: Andura, Gibraltar, Lich-Shleusen, Malta, Monaca, San Mareno ir Islandija, — 17, Armenijos 318, Palestinos 11, Smirnos 88, Sirijos 181, Europos Turkijos 83. Perviršius mėnesinio skaitliaus šių immigrantų, be jokių ceremonijų bus grąžinama atgal. Ilis saloje yra sulaikyta apie 400 lenkų ir turkų, kurie bus gražinami.

VOKIEČIAI REIKALAUJA ATLYGINIMO.

Washington, D. C. Suvienytose Valstijose gyvenanti Vokietijos piliečiai, pareikalavo šios šalies valdžią, kad ji atlygintų jiems už nuostolius, kokius jie turėjo karės metu, kada valdžia atėmė, konfiskavo ar pardavė jų nuosavybes. Reikalauja jie, arba grąžint jų nuosavybę, arba atlygint pinigais sumoje 350 milijonų doliarių. Kongrese prasidėjo visa eilė svarstymų ir ginčų šiame reikale.

ITALIJA ŠELPIA BEDARBIUS.

Roma, Italijoj. Po ilgų ir karštų ginčų, Italijos parlamentas didumo balsų nutarė paskirt iš valstybės iždo suvirš milijoną lirų pataisymui geležinkelių, plentų ir vieškelių, kad tuomi nuteikt darbo bedarbiams. Tuom patim sykiu parlamentas pasmerkė visas biurokratų formas ir užgyrė Šiaurinės Amerikos darbo federacijos rezoliuciją, kad darbininkų atstovai turi dalyvaut nusiginklavimo konferencijoj.

PRIEŠINASI NUSIGINKLAVIMUI.

Philadelphia, Pa. Vietiniai bankieriai turėjo savo konferenciją, kurioj pasmerkta projektas šaukiamos į Washingtoną nusiginklavimo konferencijos. Bankieriai sako, kad ne nusiginkluot dabar reikia, bet didint kariškas spėkas ir ginkluotis kiek galint. Konferencija užgyrė protesto rezoliuciją, ir jos kopiją siųs kongresan, kad nusiginklavimo konferencija butų atidėta, nes nusiginklavus, Suvienytų Valstijų pramonė turėsiąti žlugt.

IŠ DARBO LAUKŲ.

—Chicago, Ill. 650,000 Stock Yards darbininkų, kurie buvo pasidavę arbitracijos teismui nuspręst kompanijos pasiulymą sumažinimo algų 5 c. į valandą, laimėjo. Teisėjas Alschuler kompanijos pasiulymą atmetė, pripažįstant už viršlaikio darbą reikalingu užmokėt už pusantro laiko.

—Chester, Pa. 1,600 darbininkų, dirbančių prie laivų statymo, išėjo straikan protestuodami už sumažinimą jiems algų.

—Buffalo, N. Y. "International Railway Co." firma sumažino darbininkams algas iki 60c. už darbo valandą.

—Boston, Mass. Reikalavimas darbininkų namų stogų dengimo, plomeracijos ir tėpliorių, kiek pasididino, bet reikalavimas pardavėjų ir patarnautojų, sumažėjo.

—Antverp, Belgijoj. Prasidėjo darbai prie taisymo ir atstatymo tvirtovių ir laivų prieplaukų, kurios laike karės buvo sunaikintos. Darbai buvo pradėti praėjusiame rudenyj, bet dėl nežinomų priežasčių buvo pertraukti.

—Boston, Mass. "Crotty & Kerry Shoe Co." kelsis į Collette Block ir kaip greitai persikels, pasamdys 150 naujų darbininkų.

—Indianapolis, Ind. Bedarbės anglių kasyklose kasdien didinasi, nes dėl stokos vagonų, anglių išgabenimui, kasimas anglių mažėja. Kasyklose dirbama vos ¼ laiko.

—Chicago, Ill. Namų statymo darbininkų pasidavimas teismui nuspręst algų nustatymą, suparalyžiavo namų statymo pramonę. Darbininkai laukia ir nesulaukia nuosprendžio, o kontraktai statymo namų už milijonus doliarių, negali pradėt darbus, kol teismas nustatys darbininkams algas.

—Thompsonville, Conn. Pasibaigė čia nuo 23 savaičių besitęsęs straikas darbininkų "Bigelow - Hartford Carpet Corporation" firmos. Audėjai sugrįžo prie darbo, priimdami sumažinimą algų 20 nuošimčiu. Firma sutiko tulam laikui palikt uniją.

— San Francisco, Cal. Prasidėjo tarimasis tarp aliejaus šaltinių savininkų ir aliejaus refinerijų darbininkų. Bus daroma sutartis toliasniam laikui, kaslink darbininkų algų ir darbo valandų.

—Lynn, Mass. Prasidėjo pasitarimai tarp "General Electric Company" firmos ir jos darbininkų, kur norima apkalbėt sumažinimą darbininkams algų. Čia dirba 12,000 darbininkų.

—Providence, R. I. Dviem savaitėm, inventoro sezonui užsidarė dvi verpyklos, kur dirba 1,000 darbininkų, kurie gyvena tų pačių verpyklų savininkų namuose. Randa nebus skaitoma per tą laiką, kuriame verpyklos nedirbs.

— Pittsburgh, Pa. McKeesport Tin Plate Company, kurios fabrikai stovėjo per daug mėnesių, atnaujino darbus pilnam bėgyje.

—Millbury, Mass. Buck Bros. Edged Tool Co. kuri varė darbus pilnu bėgiu per pastaruosius septynis metus, nuo 25 Liepos pradėjo dirbt po 5 dienas per savaitę.

—Louisville, Ky. Žadama netrukus pradėt darbus prie nutiesimo naujo geležinkelio per kasyklų distriktus pietinėj valstijos dalyj, kad Souther Railway sujungus su Carolina, Clinchfield & Ohio geležinkeliu.

—San Diego, Cal. Tarp namų statymo darbininkų ir kontraktierių prasidėjo aštrus ginčai. Darbininkams norima sumažint algos 7 dol. per dieną, vieton 12 doliarių.

—Turlock, Cal. Organizuoti darbininkai, dirbanti prie vaisių ir "melonų" valymo, baltodžiai, užpuolė japonų gyvenimus ir jų 58, sykiu su jų šeimynomis, išvijo į Keyes, 5 mylių atstume nuo Turlock.

— San Francisco, Cal. Laivų mašinistai, priklausanti prie unijos, straikavę nuo 1 dienos Gegužio, dauguma balsų nutarė grįžt prie darbo ant jiems siulomų išlygų.

—Mexico City, Mexico. Wells Fargo Express Co. savo įstaigą pavedė globai pačių darbininkų, kurie su kompanijos agentais ves jos pramonę.

Žinios iš Lietuvos

Kaunas. Liepos 10 dieną Kaune įvyko didelis mitingas - demonstracija prieš Tautų Sąjungos pasiulymą. Kalbėtojai nurodė tų pasiulymų pragaištingumą musų nepriklausomybei. Sutartinu griausmingu "valio" buvo priimta šiokia protesto rezoliucija:

Męs, Kauno miesto ir priemiesčių gyventojai, 1921 m. Liepos 10 dieną, susirinkę 9,000 žmonių skaičiuje ir aptarę Lietuvos politišką padėtį, susidėjusią sąryšyj su Tautų Sąjungos Tarybos pasiulymu, griežtai apreiškiame:

1. Musų geriausiųjų brolių krauju atvaduotoji Lietuva privalo but nepriklausoma ir suvienyta su naturališka jos sostine, Vilnium.

2. Sveikiname musų Valdžią, atmetusią užgaulingas mums ir skaudžias išlygas ir tuom parodžiusią, kad ji teisingai ir tikrai reiškia musų visuomenės tvirtą valią.

3. Nepripažinsime ir nepakęsime jokių sutarčių, kurios rištų Lietuvą su Lenkija ar kita kuria valstybe, varžytų musų Tėvynės laisvę ir mažintų jos suverenumą.

4. Nepripažįstame ir nepripažinsime jokių Lietuvos skirstymų, kuire yra Lenkų valdžios veidmainingumo padaryti ir judošišku Želgowskio kardu išbraižyti ir kuria norima patvirtint, pavadinus juos kantonais.

5. Nepakęsime jokių sutarčių, kurios verstų mus vergaut Lenkijai ir guldyt musų piliečių galvas, remiant nuolatines Lenkų avanturas Ukrainoj, Baltarusijoj, Augštojoj Silezijoj, Rytų Galicijoj, Podolijoj ir net pačioj Lietuvoje.

6. Reikalaujame, kad ir toliau musų valdžia vykintų tokią politiką.

7. Valdžią, vykinančią tokią politiką, pasižadame remt visomis savo pajiegomis, o jei reikės, tai ir galvomis.

Šį apreiškimą pasirašyt ir įteikt jį Steigiamajam seimui ir Valdžiai įgaliojame pirmininkus visų susirinkime dalyvaujančių organizacijų.

Paskui visa minia su orkestra pryšakyj, nuvyko prie Prezidento Rumų, kur buvo paskaityta pirmoji rezoliucija. Prezidentas pasakė, kad lietuvių tauta nuo senų laikų yra garsi savo taikingumu ir gražiu su kaimynais sugyvenimu. Ir dabar lietuvių tauta nori su visais kaimynais taikiai sugyvent, o kad ikišiol su lenkais nesusitaikyta, tai čia kaltė ne Lietuvos, kuri parodė labai daug taikiškumo ir nuolaidumo. Lietuva negali priimt tokių išlygų, kurios varžytų Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Toks yra valdžios nusistatymas, toks nusistatymas Seimo, visuomenės ir kariumenės. Šiame reikale yra pasmus pilna vienybė, ir ta vienybė yra musų tautos galybė, todėl męs galime but ramųs dėl savo šalies, laisvės ir nepriklausomybės.

Sutartinas "valio" pabaigė paskutinius Prezidento žodžius.

Prie ministerių gabineto rumų, kur vėl buvo paskaityta rezoliucija, Ministeris Dr. Grinius trumpais, karštais žodžiais pabrėžė, kad visa musų tauta yra pasiryžusi kovot už savo laisvę ir nepriklausomybę; valdžia visuomet pildė ir pildys tautos valią! Nuo čia demonstracija išsiskirstė.

Vilnius. Dėl lenkų daromų įvairių skriaudų vietos gyventojams, Vilniaus krašte prasidėjo valstiečių sukilimai prieš lenkus. Ašmenos apskrityj, Bonico valsčiuj ir m. Voložino srityj baltarusių jaunimas, atsisakęs ateit į lenkų ėmimo punktus, paėmė kulkasvaidžių ir kitų ginklų, apėmė senus vokiečių apkasus ir veda tikras kovas su žilgoskininkais. Sukilėliai atrėmę vieną lenkų burį iš 800 žandarų ir trijų šarvuočių. Kitose vietose formuojami sukilėlių buriai. Visi Vilniaus ir Gardino gyventojai gyvena labai įtemptoj padėtyj. Sukilimas gresiąs labai išsiplėst. Voložino, Banico, Rudinio ir Krevo srityse, kur dideli miškai ir pelkės tęsiasi iki Gardino gubernijos, susitinka su Naliboko giria, kas palengvina sukilėlių kovoms su lenkais.

Be atvirų ginkluotų kovų, daugelyj Vilniaus ir Gardino valsčių, sukilėlių bureliai naikina žemesniuosius lenkų valdininkus. Esą susiorganizavę tam tikri keršintojų bureliai, kurie be pasigailėjimo naikina lenkų žandarus. Sodžiuose ir mažuose miesteliuose lenkų žandarų nėsą; jie laikosi tik prie kariumenės dalių ir eina į valsčius tik didesniais buriais. Vilniaus Želgowskio valdžia labai susirupinusi sukilimu numalšinimu, ir tam imasi griežtų priemonių.

Lenkų agitatoriai pagamino Vilniaus ir Gardino gyventojų daug nutarimų "karštai norinčių jungtis su Lenkija." Dabar matyt, prasidėjo tikras žmonių valios reiškimas.

Klaipėda. Pastaruoju metu pasimirė trįs žymųs Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjai. Zaunius iš Rokaičių, vienas iš pirmutinių veikėjų, kurs drąsiai iškėlė savo tautos atgimimo vėliavą prieš lietuvių vokietininimą. Kunigas Lokys, buvęs misijonieriumi Indijoje; jis nuo karės pradžios darbavosi Klaipėdos krašte savo tautiečių naudai, nebijodamas vokiečių persekiojimų; dėl to vokiečių vyskupas jį ne kartą mėgino pašalint iš kunigo vietos. Posta Hofmanas—Ateivis, dar jaunas veikėjas; jis išleido kelis savo eilių rinkinius; darbavosi daugiau jaunuomenės organizacijoje.

Kaunas. Kauno šaulių burys ruošia didelę ekskursiją į musų senovės šventovę Palangą. Ekskursininkai vyksta iš Kauno Liepos 15 dieną, gautais geležinkelių valdybos vagonais. Liepos 16 ir 17 dienomis rengiami dideli koncertai, kurie dainomis pasveikintų tą brangią istorišką vietą. Be šaulių važiuoja dainos choras, kanklininkų orkestra ir kai kurie musų operos solistai.

"Trimitas."

Prodesai (Antanavo vals., Ežerėnų apskr.). Bukalteris Stauskas iš Dusėtų ką tik buvo iš Rusijos grįžęs. Lietuvoje nerado sau tinkamo darbo ir todėl gana vargingai gyveno. Sumanė važiuot Kaunan uždarbiaut. Kovo 18 d. išėjo pėsčias Abelių stotin. 14 varstų nuėjęs grįžo atgal pas savo giminaitį, paliko ryšulį ir nuėjęs ant didžiojo Brodesių tilto nusirengė ir puolė vadenin. Kaip tik tuo metu jojo vienas žmogus, kurs, pamatęs puolantį vadenin Stauską, žegnodamasis spruko atgal. Tik rytojui išaušus, elgėta, eidamas per tiltą rado paskenduolio drabužius ir nunešė juos į Brodesius. Čia žmonės pažino, kad tai Stauso drabužiai ir kišeniuj rado raštelį, kuriame buvo parašyta: "Kas nedirba, tas nevalgo. 20 metų dykai svetima duona mitau. Skolininkus atsiprašau. Viešpatie... Viešpatie.... Atgyvenau." Žmonės puolėsi paskenduolio jieškoti ir tik Kovo 20 d. jį surado. Paskenduolis turėjo apie 50 metų amžiaus ir paliko žmoną ir vaikus.

Individas.

Judrėnai (Tauragės aps.). Naujokų kaimo Kaz. Cip. tarnauja prie Vokiečių rubežiaus. Jis gana dažnai parvažiuoja namo, parsiveža spirito ir pasigėręs švaistosi po kaimą su šautuvu ir nereikalingai šaudo. Vieną kartą ką tik nenušovė moteriškę. **Padubietis.**

Žarėnai (Telšių apskr.). Kovo 21, Žarėnų miestelyje milicija suėmė 2 žmones, kurie dirbo popierinius vokiškus ir osto pinigus. Nemažai vietinių žmonių buvo apgautų tais podirbtais pinigais. Mat, pinigų dirbėjai vaikščiodami pirko kas tik jiems patiko: drabužius, vilnas, sviestą, kiaušinius ir tt. ir mokėjo brangias kainas kas, kiek tik prašydavo.

Kavos Uzbonėlis.

Gražiškiai (Vilkaviškio ap.). Per Šv. Kazimiero mugę Vištytyje milicininkas nušovė Gražiškių kaime ukininką Arandarčiką. Milicininkas teisinasi, kad netyčia nušovęs. Valstiečiams aišku, kad revolveriu žaist milicininkas neturėjo tiesos ir labai piktinasi iš valdžios, kam ji panašius žmones laiko milicijoje. Reikia stebėtis, kad milicininkas už taip bjaurų darbą netraukiamas atsakomybėn, o ikišiol laikomas toj svarbioje tarnystėje. **Varg—tis.**

Smilgiai (Panevėžio ap.). Kovo 28 Smilgių miestelyje p. Dirsės svirne pažangiosios jaunuomenės burelis surengė vakarėlį. Vaidino Vargšo keturių veiksmų dramą "Kryžius." Nors dalykas sunkus, bet nusisekė neblogai. Po vaidinimo buvo monologas ir deklamacijos. Pelnas buvo manoma skirt vietos pažangiosios jaunuomonės knygynui bet tuo metu Gilbonyse atsitiko gaisras ir rengėjai pusę pelno atidavė nukentėjusiems.

J. Gimbutas.

Laukuva (Tauragės ap.). Vietos jaunimo kuopa, Gegužio 1 surengė vakarą. Vaidino "Vargšas Tadas" ir Knarkia paliepus.."

Po vaidinimo buvo pirmą kartą Laukuvoje stygų koncertas. **Kiškis iš pakrumės.**

Antanavas (Mariampolės apskr.). Sausio 18 Čuiniškių kaime į Kužmos vestuves prisirinko daug nekviestų svečių. Pasigėrę, drožė žilioniui buteliu galvon. Mat, ant jo dėl kokios ten mergaitės pyko. Žilionis turėjo brauningą ir rėkdamas, kad visus iššaudysiąs, išbėgo kieman. Čia jį gerokai apdaužė. Gydytojas vietoje neapsiėmė gydyt ir liepė vežt Kaunan. Sausio 21 bevežant Kaunan kelionėje mirė. Laidojo Bagotosios kapuose. Žmonės pasakojo, kad klebonas buvo sulygęs 300 rub. palaidot, bet sužinojęs, kad velionis išpažinties nepriėjęs ir prekiavęs vogtais arkliais, atsisakęs iš pradžių laidot kapuose. **Matas.**

Maliejiškių, Šunkarių, Nemirių, Kampinių ir Viereiškių sodžių gyventojai susirinkę Balandžio 3 tarp kitko nutarė reikalaut iš Valdžios: 1) kad stuikos butų nuskiriamos savo laiku ir tvarkiai; 2) kad valdininkai nesielgtų sauvališkai, bet griežtai prisilaikytų įstatymų, nusižengusieji valdininkai butų tuoj pat traukiami atsakomybėn; 3) kad rekvizicijos butų ateityj imamos tokiu laiku, kuomet keliai yra išvažiuojami. Susirinkimo sekretorius **J. Rudvevičius.**

Gilbonis (Smilgių valsč., Panevėžio apskričio). Kovo 25 Gybonyse pas ukininką Kasperavičų buvo gaisras. Ugnis išėjo iš kamino. Sudegė tvartas ir grįčia, nes buvo po vienu stogu. Nieko išgelbėt nepasisekė.

Karės metu gilboniečiai buvo pradėję skirstytis į viensėdžius, bet užėję vokiečiai sutrukdė ir beveik visą sodžių sudegino ir sunaikino; dabar jau visi išsiskirstė. **J. Gimbutas.**

Kybartai. Šiame mieste po karės pasidarė didelis perėjimo punktas. Taip pat čia yra didelis geležinkelio judėjimas, bet blogiausia, kad nėra geros medicinos pagelbos darbininkams.

Gegužio mėnesio pradžioje vienas geležinkelio tarnas išpuolė iš gyvenamojo namo trečio augšto. Ant nelaimingojo šauksmo subėgo žmonės to namo gyventojai. Žmonės nubėgo jieškot feldšerio. Kol atrado feldšerį, tai jau perėjo pora valandų. Feldšeris apžiurėjęs ligonį, pasakė, kad jis gydyt jį negalįs, kad ligonį reikia siųst Kaunan. Pasakęs nuėjo klaust, ar Kaune yra vietos. Pakol tas viskas praėjo, sužeistasis, nesulaukęs pagelbos — pasimirė.

Tai tokia pas mus medicinos pagelba teikiama.

Kybartų Pranys.

"L. U."

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

—Iškilusius Morokoj gyventojų sukilimus, Ispanija suvaldė, paimant nelaisvėn 100 sukilėlių ir daug jų ginklų. Riaušėse žuvo 25 Ispanijos kareiviai ir apie 30 sukilėlių, nežinoma dar kiek žuvo vietinių valdininkų.

—Kaszinkam paleidus paskalą Bostone, apie bankrutijimą "Five cents saving" bankos, depozitoriai šoko atsiimt ten padėtus savo pinigus. Per tris dienas bankos kasieriai dirbo, nuo ryto iki vakarui, kol visiems pinigai išmokėta. Išmokėta suviršum 2 milijonai. Dabar gubernatorius užvedė tyrinėjimus, kas paleido neteisingą paskalą.

—Laivu "George Washington" iš New Yorko išplaukė 250 veteranų, kurie keliauja į buvusius mušių laukus, kad surinkus žinių, reikalingų šimtmečio istorijai.

—Suvienytų Valstijų, valstybės iždo skolos, Liepos mėnesio bėgyj sumažėjo 206,000,000 doliarių. Šitą sumą padengė priverstinai išrinkus įeigų mokesčius nuo stambiųjų pramoninkų, kurie tuos mokesčius buvo užvilkę.

—Bostono miesto taryba apsvarsčius miesto darbininkų prašymą, kad jie butų paliuosuoti nuo mokėjimo "poll tax" mokesčių, prašymą atmetė. Miesto darbininkai turi mokėt šiuos mokesčius lygiai su visais.

—Tarp indijonų Oaklahomos valstijoj apsireiškė "juodoji plėga" maras. Per pastarasias 4 dienas šia liga susirgo 600 indijonų. Valstijos sveikatos departamentas iškeliavo į indijonų rezervacijas.

—Tarp Francuzijos ir Vokietijos eina derybos, kad paskyrus savo atstovus ištyrimui tulų nesusipratimų, padarius tarpsavinę sutartį ir atnaujint kaimyniškuosius santikius.

—Kalifornijoj, San Diego aplinkėse, tveriasi sindikatas su tikslu įsteigt dideles vynuogių plentacijas. Manoma užsodint vinvuogėmis 1,700 akrų žemės Imperial kloniuose.

—Pietinės Dakotos valstijoj kasmetai iš kalėjimų yra paleidžiama 500,000 kalinių, atkalėjusių savo baudas. Tarp tų kalinių yra ir tokių, kurie kalėjimuose praleidžia savo gyvenimą, net su pačiomis ir vaikais.

—Daugiausia nemečių prasižengimų yra Ohio valstijoj, kur tokių prasižengėlių didžiausią nuošimtį duoda Cuyahoga pavietas. Valdžia šituos prasižengėlius jau nesutalpina į ikišiol buvusias pataisos įstaigas, tad krepėsi prie federališkos valdžios su prašymu pavest Ohio valstijai buvusius kareivių liogerius "Camp Sherman," kuri butų paversta nemečių pataisos įstaigon. "Camp Sherman" federališkai valdžiai kainavo milijonus ir dabar stovi be naudos.

—Springfield (Mass.) decezijos katalikai rengia dideles iškilmes 8 dienai Rugsėjo, kurioje bus konsekruotas naujas Springfieldo decezijos vyskupas O'Leary. Konsekravimo apeigas atliks popiežiaus atstovas kardinolas Bonzano iš Washingtono.

—Chicagoj prasidėjo teismas tarp H. Ford iš Detroit, ir Chicagos miesto policijos viršininko C. C. Fitz Morris, kurs užgynė gatvėse pardavinėt Fordo leidžiamą laikraštį "The Dearbon Independent."

—Montanos valstijos gubernatorius paskelbė kad valstijos milicija nebus siunčiama glamžymui kur nors iškilusių straikų. Reikalui esant, į straikais apimtas vietas bus šaukiama federališka kariumenė.

—Baltimorėj prisiekusiųjų teismas apkaltino visus vietinius antracito anglių pardavėjus už anglių branginimą, nuo perkančių plėšiant labai dideles kainas.

—Į Paryžių atvyko popiežiaus nuncijus, monsegnoras Carreti, kurs mėgins užmegst politiškus ryšius tarp Francuzijos ir popiežiaus, kurie buvo nutrukę laikuose popiežiaus Leono XIII.

—Kalifornijos girių sargai išleido atsišaukimus, kuriais kviečia visus, atsilankančius į girias, ar šilus, kad nerukytų, idant tuomi apsisaugot nuo miškų gaisrų, kadangi miškų gaisrai daugiausia kįla iš priežasties ne atsargių rukytojų.

—Chicagoj yra gyventojų, svietur gimusių, daugiausia Lenkijoj, nes 137,611 Vokietijoj 122,288 ir Rusijoj, 102,095. Kitose šalyse gimusių yra mažiau kaip po 60,000.

—Senatorius Johson, iš Nebraska valstijos, įdavė kongresui savo sumanymą, sulyg kurio, moters, rukančios cigaretus viešose vietose, butų baudžiamos 100 dol. Kolumbijos Distrikte ir 25 doliariais kitose valstijose.

—Henry Ford, sumažinęs pasažierų mokesčius ant savo geležinkelio "Detroit, Toledo & Ironton," dabar rengiasi numažint mokesčius ir už tavorų važiojimą.

—Nuo Santa Barbara, Kalifornijoj, pravesta pajuriu kelias net į San Joaquin. Kelio pravedimas kainavo 40 milijonų doliarių.

—Tennessee valstijos legisliatura užgyrė rezoliuciją, kad mokėt po 10 doliarių kas mėnesis visiems negrams, tarnavusiems konfederatų kariumenėje.

—Graborius J. Romanelli, New Yorko teismo pasmerkta kalėjiman nuo 2 iki 5 metų prie kalėjimo darbų, užtai, kad pardavė 530 gorčių iš medžio išsunkto spiruto vieton tikros degtinės, nuo ko mirė 100 žmonių.

—Suvienytų Valstijų kongresas perleido rezoliuciją, sulyg kurios, užrubežių laivai turinti svaiginančių gėrimų, neturi but leidžiami arčiau prieplaukos kaip trįs mylios. Arčiau priėję, turi but krečiami, o suradus gerimų, tie turi but konfiskuojami.

—Anglijos orlaivis ZR—2, didžiausias "dirigible" tipo, 25 Rugpjučio leisis kelionėn per Atlantiką, į Suvienytas Valstijas. Jį lydės keliolika hydroplanų.

—Kanados valdžia suteikė leidimus laivams ir fabrikams, gabent įvairius išdirbinius, kuriuos Rusija užsakė Kanados fabrikuose.

— East Cambridge (Mass.) gyventojai patraukė teisman "American Acid Company" firmą, reikalaujant atlyginimo 150,000 dol. užtai, kad firma savo išdirbamo šilvasario visokiu dvoku teršia orą ir tuom naikina žmonių sveikatą.

—Dienos metu, Woodriver, Ill., keturiems vyrams, nešantiems 60,000 dol. iš Big Four geležinkelio stoties, pastojo kelią, atėmė pinigus ir automobilium greit nuvažiavo E. St. Louis linkon.

—Bostone areštuota baltodė moteris Sharrafa, kuri pabėgo iš Athol su negru Robinson, palikus savo vyrą ir 4 vaikus. Ji pavesta ištyrimui proto sveikatos.

PASKOLOS REIKALE.

Bonų vajus jau atužia. Pennsylvanija sukruto pirmoji. Musų broliai angliakasiai maloniai nustebino visą musų išeiviją, pirmieji sukrusdami darbuotis Lietuvos Paskolai. Dar kaip kas pasakydavo, kad "mainierius esą sunku įjudint prie darbo." O čia pasirodė, kad nė judinimo nereikėjo: tik išgirdo, ir tuoj visi kaip muras, į darbą. Atėjo žinia iš Scranton, Forest City, Minersville, Frackville, Girardville, Shenandoah, Mahanoy City, Mt. Carmel, New Philadelphia, Tamaqua, kad jau eilės darbininkų rikiuojamos ir tuoj pradeda darbą. Schuylkill'o pavieto lietuviai 15 d. Rugpjučio ties Mahanoy Junction daro milžinišką išvažiavimą, kur laukiama žymių svečių ir tikimasi nuveikt didelį darbą. Laukiama žinių ir iš kitų Pennsylvanijos vietų.

Bet kruta ir kitų valstijų kolionijos. Štai gauname žinia iš Worcester, Mass., Thompsonville, Conn., Hartford, Conn., Amsterdam, N. Y., kad jos dar šį mėnesį rengia didelius susirinkmus bonų pardavinėjimo reikalams. Tad laikas jau sukrust ir visoms kitoms kolionijoms į bendrą tautos darbą. Nereikia laukt vasaros pabaigos. Tuojau reikia rinktis stočių komitetams, daryt veikimo planus savo kolionijoms ir neatidėliojant pradėt darbą, apie ką tuojau prašome duot žinią Misijai. Žinią gavę tuojau išsiųsime tai stočiai įvairios literaturos; atsišaukimų, plakatų, korčiukių, knygučių, ir k.d.

Nenusiminkime dėl laikų blogumo. Laikai eina geryn, tik męs neikime blogyn. Kas jau turi bonų, lai perka nors pusę tiek, kiek turi; kas dar nepirko, lai dabar perka nors išmokėjimui.

Numirelių neliečiame. Miegantieji pabuskite. Visi į darbą! Už musų Vilnių!! Už laisvą, nepriklausomą Lietuvą!!!

Laisvės Paskolos Skyrius.

AMERIKOS LIETUVIS
The Lithuanian Weekly
Published Every Thursday
at Worcester, Mass.

Subscription Rates:
In United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application.
M. Paltanavičia, Publisher,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Entered as Second-Class matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act. of March3, 1879.

Savaitinis laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS,"
Leidžiamas kas ketvergas.
Prenumeratos kaina:
Suv. Valstijose metams $2.50
" " 6 mėnes. $1.25
Kitose viešpatystėse metams .. $3.00
" " 6 mėnes. .. $1.50
Pavienis numeris ..... 5 centai.

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury st., Worcester, Mass.

KAS ŽMONES VARGINA?

Jurių gelmėse gyvena tvarinis, mokslo vadinamas **Octopus.** Yra tai slykščios išveizdos gyvunas, visais atžvilgiais panašus į vorą ir todėl yra vadinamas — **Jurių voras.** Kunas jo panašus į krutančios masos kruvą, apsidengęs daugybe ilgesnių ir trumpesnių kojų, gaudymui kitos giminės gyvunų, kuriais jis maitinasi. Jis gludi kur uolose ir laukia prisiartinant kokio nors gyvo sutvėrimo, ir kaip tik tas prisiartina, jurių voras greit tiesia prie jo savo koją (jei toliau, panaudoja ilgesnę, jei arčiau, trumpesnę), ir tos pirštais sučiupęs savo auką, neša savo koserėn. Tą prarijęs tykoja ant kitos. Jei prisiartina didelis gyvunas, tai jurių voras panaudoja savo storiausias ir ilgiausias kojas, kuriomis sukriai apvynioja savo auką ir tomis veržia ją tol, kol nelaimingoji auka, netekus kraujo cirkuliacijos, netenka gyvybės. Taip apsidirbęs jurių voras, prislenka prie savo laimikio ir ėda kiek reikiant, o ne suėstą dalį susideda į priekrutinės esantį krepšį, kad turėt maisto "juodai dienai," arba tam laikui, kuriuomi gali prispaust badas, nesulaukiant prisiartinančių gyvunų.

Toki gyvunai, jurių vorai, gyvena jurių gelmėse. Bet toki gyvunai, tik kitokio pavidalo, gyvena ir ant sausžemio, Suvienytų Valstijų žemėje. Tokiais gyvunais yra taip vadinami t r u s t a i, arba organizuoti stambųs pramoninkai, kuriais turime anglių trustą, plieno trustą, cukraus, tabako, pinigų, naftos, medžio, javų ir daugelio kitokių pramonių trustus, kurie visi susijungę kruvon, tveria tą baisųjį sausžemio tvarinį o c t o p u s.

Šis tvarinis turi apžiojęs visą valstybės pramonę ir ją nė pats ėda, nė kitiems duoda. O šalies gyventojai, nešanti visą valstybės naštos sunkumą, suvaržyti to tvarinio kojomis, turi viską per kęst. Šiądien perdėm visą šalį viešpatauja bedarbės. Fabrikantai, susiviję į trustus, sau ramiai švenčia, o liaudis kenčia, ir kenčia todėl, kad juos kankina tas tvarinis, trustas.

Daugiau kaip prieš desėtką metų, kada šios šalies viršiausia galva buvo prezidentu velionis T. Ruseveltas, tai buvo gadynė, kada trustai vystėsi. Tada buvo šiokiostokios tiesos, veikiančios prieš trustus. Pats prezidentas tankiai pagrumodavo savo šlėga "big stick." Keliatas senų trustų ir keliolika susektų naujai besitveriančių, buvo patraukti teisman, kurs juos nubaudė mažesnėmis ar didesnėmis pinigų sumomis. Ar nubaustieji tas baudas mokėjo, tai kitas dalykas. Spaudoj didžiausia trustų ėdra buvo "Chicago Examiner," kurs diena iš dienos zulino juos iki kraujų. Ir neperkiančian šitos tiro-ados, pačiame kongrese tapo pagaminta projektas pravedimui antitrustinio įstatymo, sulyg kurio turėjo but jieškomi jau susiviję trustai, suradus juos traukt teisman, baust pinigais ir kalėjimu, žodžiu sakant, naikint juos visokiais budais. Bet..... besirengiant pravest tokį įstatymą, pasibaigė velionio Ruselvelto terminas ir jo vieton tapo prezidentu išrinktas Taftas, žmogus lėtas ir politika neužsiimantis, kongrese nebuvo kam antitrustinį klausimą pajudint, ir projektas tokiu budu žlugo. Per keturis Tafto prezidentavimo metus, trustai atgijo, lyg tarakonai pavasaryj, ir vėl ėmė brazdėt. Pasibaigus Tafto terminui, administracija perėjo į konservatyvų užjodytos demokratų partijos rankas. Naujai išrinktas prezidentas W. Wilsonas pasirodė žmogum labai taktišku. Jis dalykus ėmė tvarkyt iš lėto, atsargiai. Taip jis sutvarkė bankas, kurios pirmiau viena paskui kitą bankrutijo kas savaitė, nunešdamos žmonių pinigus, sutvarkė muitą ir keliolika kitokių šalies reikalų. Trustų epidimiją jis nepajiegė permatyt. Jis vieton atnaujint antitrustinį įstatymą, įvedė mokesčius nuo pelno, pilnai tikėdamas, kad tokiu budu trustai patįs iširs, nes negalės plėšt dideles kainas už savo produktus, kadangi ko daugiau turės įeigų, to daugiau turės mokėt valdžiai mokesčių. Ir tame tuojau pasirodė Wilsono klaida, nes duota trustams proga atkreipt kitą galą savo įrankio, kurs gali neduot jokios naudos nė valdžiai, nė šaliai, sulaikant pramonę, pagimdant krizį, kurį šiądien šalis ir jos gyventojai kenčia.

Tuom tarpu Wilsonas išbaigė terminą savo prezidentavimo, ir tapo išrinktas antram terminui, kurį pradėjus Europos militaristai prigundė šią šalį išeit karėn prieš Vokietiją. Tada apie trustų suvaldymą jau nebuvo laiko niekam ir manyt. Šalis pasinėrė į karės aplinkybių bangas, prezidentas irgi, galiaus jis iškeliavo į Europą, užsiinteresavo Europos politikomis, įsimylėjo į Čekijos Massariko išsvajotą "tautų lygą" ir ją beglamonėdamas pabaigė antrąjį prezidentavimo terminą.

Per tuos 12 metų trustai, niekeno nevaržomi ir netėmijami, veisėsi ir augo didžiausiu smarkumu, ir suaugo iki tiek, kad musų republikos gyventojai, apipinti trustų kojomis, stena ir dejuoja, grumdamiesi su gyvenimo aplinkybėmis. Darbo nėra. Mokesčius be išsikalbėjimo reikia mokėt ir valstijoms, ir miestams, vietomis ir federališkai valdžiai, nes apart kariškų skolų, reikia bilijonų doliarių užlaikymui gaujų detektivų ir jų agentų, vuostinėjančių, ar kas negeria kur degtinę.

Smulkmeniškai apkalbėt visas šunybes įvairių trustų, imtų perdaug vietos ir laiko. Tegul užteks primint tik vieną geležinkelių trustą, kad supratus, kaip trustai kankina žmones. Suprantama, visi trustai susirišę vienon organizacijon, ir jie vienas kitam gelbsti. Taip, laike karės ir dar po karei, geležinkelio trustas gelbėjo žmones apiplėšt cukraus trustui. Cukraus buvo visiems užtektinai, o vienok žmonės kentė cukraus badą ir jeigu gavo pusę svaro, tai turėjo mokėt kas neverta, nes cukraus nebuvo. O jo buvo pilni transportų vagonai, tik geležinkelių buvo tyčia "klaidingai" vis nuvežama ne į tikrą vietą, lyg Rusijos amunicija 1916—1917 m. Jeigu cukraus vagonas turėjo but nusiųstu iš St. Louis į Bostoną, tai buvo nusiųsta į Milwaukee, o jei reikėjo siųst į Buffallo, tai nusiųsta į Kansas City, ir tokiu budu jo nesulaukta ten, kur jis turėjo but siųstas. Tankiai ir nuvežus tikrojon vieton, tai vagonas palikta kur laukuose ir nevežta jis į iškrovimo vietą tyčia. O kad vagoną laikyt užkrautą ilgiau 24 valandų tiesos draudžia, tai tas vagonas buvo stumdomas iš vienos vietos į kitą, kad inspektoriai nesusektų. Buvo atsitikimų, kad miestų paskirtos komisijos ėjo į geležinkelių plotves, ir ten radę užkrautus vagonus, konfiskuodavo.

Tas pats buvo su miltais. Tas pats buvo su bulvėmis. Tas pats dedasi kas miela žiema, centralinėse valstijose, kur didmiesčiuose žmonės miršta nuo šalčio, neturėdami kuo valgyt išsivirt, nes miestuose nėra anglių. Ir nors žinoma, kad iš kasyklų anglai yra išsiųsti, bet į miestą jie nėra atvežama. Miestų komisoriai kada tik išvažiuoja už miesto rubežių, ten randa virtines, apipustytų vagonų su angliais, tyčia nevežamų į miestus, bet ten konfiskuot miesto valdininkai neturi tiesos ne savo rubežiuose, o kol jie susijieškos pavieto valdininkus, tai anglai bus jau nuvežti kitan vieton. Šią vasarą, kada prasidėjo pjutis pietinėse valstijose, grudų pirkliai pareikalavo apie 40,000 vagonų išvežimui grudų. Geležinkelių kompanijos pristatė vagonų tik 9,000 ir nedavė jokio paaiškinimo, kodėl nepristato daugiau. Prasidėjus javų valymui šiaurvakarinėse valstijose, geležinkelių kompanijos atrado apie 16,000 vagonų, netinkamų naudojimui, ir juos nustumė į šalikelius, kad nesipainiotų pokojomis. Vagonų dirbyklos stovi uždarytomis ir naujų vagonai nedirbama, nes "pramonė eina silpnai." Ukininkai iškulę javus, grudus pudo daržinėse, nes agentai neperka, o tie neperka todėl, kad nėra vagonų jų vežimui į miestus. Miestuose maistas kas savaitė eina brangyn, nes iš ukių negaunama produktų dėl vagonų stokos. Jei mažuma parvežama, tai už pervežimą plėšiama su kraujais, nes didelės išlaidos ir "pramonė eina silpnai." Mažumą į miestus atvežus, organizuoti agentai superka ir brangina, nes žino, kad daugiau produktų negreit ateis. Jei nuo tokio agento smulkus pramoninkas pirks tokių produktų už kelis šimtus doliarių ant kart, tai dar gaus šiokį-tokį nuošimtį, bet jei pirks už kelis desėtkus, nuošimčio jokio negaus. Toks pramoninkas, nori kiek pelnyt ir tada plėšia nuo pirkėjų, pasiteisindamas, kad produktų ukėse labai mažai, nes šalnos nugadino, ledai išmušė, saulė išdegino ir tam panašiai. O produktai ukėse puva, nes..... nėra vagonų jų išvežimui. O tam viskam kalta geležinkelių trusto šunybė.

Bet tame kartais pasitarnauja ir tiesos. Kiekviena valstija turi pripažinus pramonės centrus, kurios kontroliuoja pramonę ir tuomi kartais jos supančioja bent keno gerus norus.

Garsusis Detroito Fordas, prisikamavęs žiemomis negavimu savo fabrikams anglių, nusipirko plotus žemės su angliais ir įsirengė savo kasyklas. Kad neturėt kliučių su trusto geležinkeliais, per savo kasyklų distriktą nusitiesė ir savo geležinkelį "Ditroit, Toledo & Irontown," kuriuomi, apart savo anglių, ėmė važiot pasažierus ir ukininkų produktus, tarp Detorit, Mich, ir Toledo, Ohio. Pramonei Fordui užsimokant, sumanė jis numažint mokesčius už važiavimą pasažierams, iki 3c. už mylią. Bet čia reikia gaut leidimą nuo valstijos pramonės centro, kurs yra pripažintu kiekvienoj valstijoj. Leidimas gauta ir Fordo geležinkeliu pasažierai važiuoja mylią už 3c., kada trusto geležinkeliai nuo pasažierų plėšia iki 5¾ c. už mylia. Kiek palaukęs Fordas užsigeidė sumažint mokesčius už produktų pervežimą, po 20c. ant 100 svarų. Ir vėl reikia gaut pramonės centro leidimą. Ohio valstija leidimą davė, o Michigano centras pasakė: "Tamista darai perdidelius šuolius. Jei visos pramonės šakos tokius nupiginimus darytų, tai šalis susilauktų tokio pramonės krizio, kokio pasaulis nematė...." Ir leidimo numažint produktų pervežimo mokesčių Fordas negavo.

Ot kas žmones vargina.

—o—

Laisvos mintis.

Perskaičiau laikraščiuose žinią apie 19 lietuvių iš Pennsylvanijos valstijos, atsilankymą pas tos valstijos senatorius, Penrose ir Knox, ir, labai pasidžiaugiau. Džiaugiausi netam, kad jų atsilankymas jau butų užtikrintu ir neužginčijamu vaisium Lietuvos pripažinimo Suvienytose Valstijose, ir džiaugiausi ne tam, kad lietuviai matėsi su tokiais dideliais šios šalies politikais, bet džiaugiausi, kad toki žingsnį atliko vyrai iš Pennsylvanijos valstijos, valstijos, kurios lietuviai ikišiol visuomeniškame darbe buvo nežinomais, ne išjudinamais, ir dėlto jau daug kartų buvo užsitarnavę miegalių - angliakasių vardą. Džiaugiausi dar ir todėl, kad jų šis žingsnis atlikta be rėksmų, be trukšmų ir skandalų, be ko, paprastai lietuvių panašųs žygiai niekur ne apsiėjo.

Už šitą žygį, Pennsylvanijos lietuvių vyrai yra verti pagyrimo. Jie turėtų but pavyzdžiu lietuviams ir kitų valstijų. Na, o ką kitų valstijų lietuviai veikia? Ar jie rengia savo pasiuntinius pas savo valstijų senatorius, kad prašius jų užtarimo Lietuvos nepriklausomybės užtarimo, kuomet bus tas klausimas senate svarstomas? Rodosi, kad kitose valstijose nieko panašaus neveikiama. Sukruskite, vyrai!

* * *

Vieton siųst savo pasiuntinius pas senatorius, kitose valstijose lietuviai brazda gamindami atsišaukimus į visuomenę, kad niekas neremtų Lietuvos valdžią, nes ta valdžia yra netikus ir rėmimo neverta. Tai yra kudikiškas darbas, tik šitas darbas nuo kudikių darbo skiriasi tuom, kad kudikiui panašiame atsitikime yra atleistina, nes jis neišmintingai elgiasi dėl savo nesubrendimo. Gi tokiais neišmintingais darbais užsiima suaugę vyrai, dargi besisavinanti pretensijas prie sprenidmo valdžios gerumo ir blogumo. O juk agitavimais prieš valdžią, tos valdžios blogumus, ar netobulumus pataisyt negalima, dargi šiuomi laiku, kuomet pati valstybė savo ateičia nėra tikra. Sveikas protas kiekvienam pasakys, kad dabar ne intrigas reikia varinėt, bet stot šalies apgynimui, valstybės įgyvendinimui, valdžiai kiek galint prigelbstint, o kada viskas bus aptvarkinta, kada bus imtasi prie valstybės vidurinių reikalų tvarkymo, tada bus galima ir valdžios netobulumus pakratyt, ar pavaryt agitaciją, rinkimams priėjus, kad vieton senųjų valdininkų, butų pastatyta nauji, sulyg nuožiuros, geri. Dabargi kas iš to, kad netikima į Lietuvos valstybę, nepripažystama jos valdžia, ir tuom patim varoma agitacija prieš tą valdžią, kuri nepripažįstama. Toks besidarkymas yra lygiu besidarkymui nevykusio bedievio, kurs nepripažįsta Dievą, o apsisukęs tą Dievą "kritikuoja" ir randa jį nieko negalinčiu. Juk jeigu jo nėra, tai kam kalbėt apie jo negalingumą. Jeigu Dievo nėra, tai ir užbaigta.

* * *

Prisiminus musų kalbos darkytojus, reikia paminėt ir niekeno nekviestus kalvius, kurie pastaruoju laiku ėmė smarkiai kilnot savo įrankius, kaldami jau ne pavienius žodžius lietuvių kalbai, bet tiesiok, cielus sakinius. Jau kelis kartus teko matyt laikraščiuose atsišaukimus, vieno tai kito komiteto, kurie savo atsišaukimą pradeda: "Mes, toki ir toki, išeidami iš nusimanymo....."

Išeidami iš nusimanymo? Nusimanymas tai yra supratimas, ar bent paviršutinas supratimas. Ir jeigu komitetai patįs pasisako, kad jie jau išeina net iš paviršutino supratimo apie vieną, ar kitą dalyką, tai kas jau tada liekasi kitam apie tokius komitetus pasakyt? Tikrai toki komitetai, statanti savo autoritetą ne žemiausioj vietoj, gali but dėkingais savo nežinojimui, dėl kurio jie nežino ką kalba, ir tam kalviui, kurio nukaltais sakiniais jie vaduojasi, su pasididžiavimu (męs,.....), pasisako, kad išeina iš..... supratimo.

* * *

Nors šimtus netikusių ir bjaurių žodžių lietuviai šiądien vartoja netik naminėj, bet ir raštiškoj kalboj, kuriuos ant kart negalima visus suminėt, tai vienok šiuomkart negalima užtylėt, beveik kasdien vartojamą žodį "apsivedimas." Apsivedimas, pas žmones, vartojančius vulgarišką kalbą, reiškia apsivaikavimą.

O kaip yra šlykštu, kuomet matosi laikraščiuose su pasigėrėjimu skelbiant, kad..... "gerbiamas" toks ir toks, "apsivedė" su "panele....." Arba vėl, be skirtumo "apsiveda" ir vyrai, ir moters. Tai įžeidimas ir šlykštus įžeidimas tų, kurių vardai yra minimi gale žodžio "apsivedė," ir toki, kuriem "apsivedimas" yra prikišama, privalo ir turi, visur ir visuomet protestuot ir neleist save įžeist. Apsivest gali gyvulių ir žvėrių patelės, bet pas žmonių poras tas sakinys neturi sau vietos.

Nežinojimas verčia tokius sakinius vartot tuos, kurie nugirdę sau nesuprantamą žodį, ar sakinį, greitai skubina jį sunaudot, nežinant kur jam vieta. O kalboj žodis ar sakinis, tai ne akmuo klane, kurį kaip ir kur įmesi, taip bus gerai. Apsivedimas apie prieš šešis metus pradėjo but valkiojamas netinkamose vietose ir galiaus įspriaustas vieton vedimo. Lietuvių kalboj, kuomet dvi ypatos vienos ir kitos lyties eina poron, yra sakoma: Vyras veda sau pačią, arba, moteris teka už vyro. Kalviai nežinodami ką reiškia apsivedimas, jį įspriaudė vieton veda, pasitikėdami, kad jie tuom pataisė sakinį, ir absoliutiškai nežinodami, kad tą sakinį jie sudarkė, ir labai bjauirai sudarkė.

Šalin su kalviais, kalančiais žodžius ir sakinius, ir nežinančiais kur jų išdirbiniams vieta. Šalin lietuviškos kalbos darkytojai ir gadintojai.

Perkunėlis.

—o—

Aplink pasižvalgius.

Lenkijos "dziadek" Pilsudski "Christian Science Monitor" korespondentui papasakojo, kad jis esąs pusiau lenkas, pusiau lietuvis, ir todėl net lenkų kalba kalbėdamas vartoja lietuvišką akcentą. Paklaustas ką jis mano apie Lietuvą, atsakė, kad Lietuva yra Vokietijos įrankiu ir visame aprupinama Vokietijos pinigais, bile tik su Lenkija nesusidėtų. O Lietuva, tokia mažytė teretorija, turinti gyventojų tik 4 milijonus, negali gyvuoti be Lenkijos.

—o—

Anglijos komisoriai patyrė, kad Lietuva ir Latvija žmonėmis, gyventojų skaitlium, atsveria bile vieną iš skandinaviškųjų valstybių, o pramonėje atsveria savo turtais Vokietiją. Turtais daugiau pasižymi Lietuva žemdirbystėje, o Latvija giriomis. Lietuva savo duona gali išmaityt Angliją ir Vokietiją, gi Latvija savo giriomis gali aprupint Švediją, Norvegiją, Daniją, Vokietiją ir Angliją. Lietuva ir Latvija, prieš karę Rusijai davė tris dalis maisto ir visą kurą.

—o—

Lietuvos Paskolos komisija jau paskirstė Amerikos lietuvių kolionijoms sumas, už kurias jos turi parduot Lietuvos paskolos bonų.

—o—

Lietuvos Steig. Seime kilo audra prieš lenkų frakciją, už varinėjimą Lietuvoj Lenkijos intrigų. Insurgentai iš seimo pabėgo.

Žirgelis.

—o—

REDAKCIJOS PAKVIETIMAS.

Su 33 No. "Amerikos Lietuvio," laikraštin bus įvesta Jaunimo skyrius, po antgalviu **Liuosoji Valanda,** kur bus talpinama raštai musų jaunųjų bendradarbių. Šiuomi kviečiama visus jaunikaičius ir mergeles prisidėt savo gabumais prie šio skyriaus vedimo. Kam laikas leidžia, kam mintis tarnauja, kas plunksną pajiegia suvaldyt, visi rašykite Jaunimo skyriun, kas ką galite: eilės, beletristikos straipsnelius, atsiminimus, vaizdelius ir tam panašiai. Geistina, kad rašiniai butų ne ilgi, kad jie galėtų tilpt viename numeryje, be tęsimo iš vienos savaitės kiton. Bile raštai tik turėtų aiškią mintį ir sutiktų su musų laikraščio pakraipa, bus sunaudoti sulyg išgalės.

Prie musų rengiamo Jaunimo skyriaus jau stovi pasirengę prie darbo šie rašytojai: **Gailutis, P. Aukštikalnis, Ona, J. Žukauskas** ir kiti. Jie kartu laukia ir kitų jaunų darbininkų, mat, jie nori eit lenktynių, kas daugiau parašys ir kas gražiau parašys. Męs gi tikimėsi, kad visi rašytojai, musų bendradarbiai, rašys daug ir gražiai.

Todėl, jaunikaičiai ir mergelės, pasirodykite ką jųs mokate ir galite. Parodykite savo, ir savo plunksnos gabumus. Kurie turite spėkų ir gabumo, panaudokite juos, bus jums sveikiau. Kurie turite spėkų ir drąsos kiek mažiau, lavinkitės ir pratinkitės. Lavinimasis kiekvienam yra butinu ir reikalingu. Dabar tam turite progą. Liuosoji Valanda Jųs laukia.

Redakcija.

PO MEDŽIU

Malonus broliai ir sesers!

Aną kartą aš jums kalbėjau apie dideles permainas pasaulyje, surištas su lietuviais ir Lietuva, bet nespėjau pabaigt savo tėmą kaslink tuom tarpu, keliolikos metų bėgyje įvykusių permainų, nes ėmė kilt didelis debesys, tad pabugę jo, skirstėmėsi ir skubinomėsi namo, kad smarkus lytus mus neužkluptų. Rods, tas debesys mus apvylė, nes nors pašaliais jis labai nusisiaubė, vienok musų Worcesterį visai nekliudė. Musų Worcesteris turbut koks stebuklingas miestas, nes visa vasara, netolimose aplinkėse, tai lytus, tai perkunijos, tai šalnos ar ledai su sniegais žmones vargino, o čia nieko panašaus męs nekentėme. Ir jeigu tik darbai pasigerintų, gatvekarių kompanija sumažintų žmonėms mokesčius už važiavimą, ir miestas sudėtų žmoniškus šalitakius, tai, sakau, Worcesteris butų tikrai laiminga vieta.

Bet gana apie Worcesterį. Męs po šituom medžiu susirenkame dar kartą pasikalbėt apie dideles pasaulyje permainas, kurios įvyko pastaraisiais keliais metais.

Visai dar neseniai, čia Amerikoj, dalis lietuvių, vadino save socialistais. Jie tik socializmą gyrė ir visiems piršo, o viską niekino, ypač niekino tautystę, nepripažindami jai jokių tiesų. Šiądien, lietuviški socialistai jau visai kitoki. Jie pripažįsta tautą ir tautos tiesas, sykiu ir jie mintimis ir žodžiais kovoja prieš lietuvių priešus, plėšriuosius Lietuvos engėjus lenkus. Kaslink valdžios ir jos formų, rods, jie turi kitus išrokavimus, bet užtai juos niekas negali peikt ir nepeiks tas, kas į dalykus plačiau žiuri.

Kita lietuvių dalis socialistų neapkentė ir vadino juos raudonaisiais, vien dėlto, kad tie puošėsi rauodnomis spalvomis. Raudona spalva pas socialistų priešus buvo skaitoma desperacijos ir pasibjaurėjimo spalva. Ir ne ilgai trukus, štai Lietuvos valstybės vėliava pasirodė su skliautu tos neseniai niekintos raudonos spalvos. Ir visi tie, kurie neseniai raudona spalva bjaurėjosi, šiądien imasi šalin prieš ją kepurę ir iš širdies gilumo gieda—Lietuva, tėvyne musų!

Kunigai, kurie pirmiaus dalį žmonijos auklėjo tik religijos tikslams, rašė knygeles ir savo bažnyčios išpažintojus vedė savo šventraščio rodomais keliais, šiądien (bent dalis jų), viską tą pametę, brazda politikoj, leisdami ir redaguodami laikraščius, rašinėdami pakurstančius straipsnius, važinėdami iš vienos kolionijos į kitą, su prakalbomis, į įvairius politiškus ir partyviškus suvažiavimus, organizuodami atskiras draugijas ir jas auklėdami atskiros politiškos dvasios tikslams, rodosi, visai užmiršdami, kad šis darbas ne jiems priklauso.

Tai tiek apie atmainas, lytinčias lietuvių tautą. O dabar pažiurėkime, kiek įvyko tuom patim laiku atmainų nuošaliai nuo mųs. Priminkime tokią Rusijos imperiją, kuri dar neseniai grumojo pavojum visai Europai, savo didumu ir despotizmu. Šiądien jos tik griuvėsiai, ir ims daug metų, kol ant tų griuvėsių atsistos naminė tvarka.

Francuzija, kuri neseniai buvo radikališka republika, valdoma liberalų politikų, vedė kovą su Rymo katalikų bažnyčia ir kunigija, šiądien kasdien suka vis arčiau prie monarhiškos tvarkos, militarizmo, ir grįžta prie tos pačios Rymo bažnyčios, su kuria neseniai vedė kovą. Su Rymo bažnyčia taikosi ir Italija, kovojusi prieš popiežių.

Amerikos valstybėse irgi didelės permainos įvyko, kurių niekas nebuvo laukęs ir tikėjęsis. Kiek pirmiau, kur kas norėjo, ten keliavo, kas norėjo, atkeliavo, ar iškeliavo, niekas nekliudė. Šiądien visai kas kita. Atkeliavimas iš užrubežių, yra apribežiuotas. Gyventojai turi mokėt valdžiai mokesčius. Keliaujanti į užrubežius, ar iš ten parkeliaujant, reikia turėt tam tikrus raštus, pasportus, ant kurių, pirmiau čia gyvenanti žmonės, spjaudė minėdami tokius raštus, reikalaujamus Rusijoj.

Primint reikia dar ir atmainas tarpe žmonių klesų. Nelabai seniai, kad ir tokioj Rusijoj, aristokratija žydėjo savo lėbavimais ir išdykavimais. Šiądien jie, kuriems teko pasilikt ant vietos, pusbadžiai minta, pelnydami šioki-tokį maistą, pardavinėdami laikraščius, ar dirbdami patarnautojų vietoj, užeinamose įstaigose. Kunigaikštės, grafės ir didžiunų žmonos ir dukters, užrubežiuose pelno sau duoną, dirbdamos nešiotės, auklės, ar slaugės vietoj.

Darbininkų gi klesa, kuri neseniai praeitais laikais buvo žinoma kaipo įrankis, padaras ją samdančiųjų, šiądien stovi taip, kad su ja pasaulis turi skaitytis. Darbininkų samdytojai, net ir valdiškos įstaigos, su darbininkais kalba ir elgiasi švelniai ir atsargiai. O neseniai juk darbininkai turėjo but labai atsargus, kad kuom ne prasižengus prieš turtingesnius ir galingesnius už save. Jei kas kalbėjo, kad darbininkai turi galę, turi lygias tiesas gyvenime su visais kitais, tai tokios minties skelbėjas buvo apjuokiamas ir skaitomas dideliu ne išmanėliu.

Taigi malonus broliai ir sesers, čia męs turime tik trumputę peržvalgą žmonių gyvenime įvykusių permainų taip trumpame laike, tik poros desėtkų metų bėgyje, apie kurias tai permainas žmonės visai neseniai nė svajot nesvajojo.

Žmogaus gyvenimas tai yra lyg milžiniškas maluno ratas, kurs sukasi ir sukasi, ir vis ką nors naujo neša; tai vandens lašus, tai kokį žagarą, tai ledo šmotą, tai kokį lentgalį ar ką tam panašaus. Atneša, iškelia, numeta ir sunkasi toliau, uždamas, pliauškėdamas ir dundėdamas.

Aną dieną vienas mųs viengiančių, klausė manęs ar butų gerai nusipirkus ukę, jos nemačius. Sako, kad koks ten agentas iš Michigan valstijos, rašo jam laiškus ir liepia pirkt ukę. Ukė yra gera, žemė ir triobos labai geros ir nebrangiai prašo. Rodė to agento ir laiškus. Sako, kad nėra reikalo atvažiuot ją apžiurėt, galima tik atsiųst pinigus, o kaip ateis ruduo, tai atvažiuosi ant savo ukės apsigyvent ir tada raštai bus padaryti.

Neklausykite niekas tokių meklerių ir savo pinigus nesiųskite. Kas norite pirkt ukę, nereikalaujate jas pirkt kaszinkur, nes ukių yra arti, kurias galite patįs apžiurėt. Agentų neklausykite ir netikėkite jų giriamoms ukėms. Yra sviete geresnių, negu ten, kur agentai laiškais jieško pirkėjų.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Washington, D. C. Pasidėkavojant A. Klimui iš Shenandoah, Pa., vienam iš gabesnių lietuvių politikierių Amerikoje, 19 Liepos buvo suteikta audencija pas senatorius Penn. valstijos, Penrose ir Knox.

Žinote gerai, kad tai nėra lengvas darbas tą padaryt. Jeigu nori pagaut didelę žuvį, tai pirma turi pasigamint kebluką, paskui gaudyt ir lydekas. Su tokia pat procedura ir čia buvo veikta, kol pasiekėm tą aukščiausią republikonų galvą.

Ir štai ant paskirto laiko atvykome visi į Amerikos sostapilę. Visi nuvargę ir nemiegoję per ištisą naktį. Žinote, kad mes ne milijonieriai, tai apie "Sleeper" nė ne mąstėme. Bet visviena susirinkome Washingtono vieš butyje visi, pilni idealų ir pasišventimo, nes tą darėme Lietuvos labo dėlei.

Buvo manyta pasimatyt su Lietuvos atstovu prieš pasimatymą su senatoriais. Laiko buvo trumpai, tai męs pašaukėme Atstovą "per-dratuką" ir meldėme, kad ateitų kuogreičiausia į "House Office," nes norėjome pasitart su atstovu apie tulus dalykus. Atstovas Čarneckis ir visi kiti susirinkome "House Office" name, kur mus pasitiko kongresmonas Reber. Labai mandagus ir lietuviams prielankus žmogus. Čia jis mums apreiškė, jog senatorius Penrose yra užimtas ir, kad męs jį greitai negalėsime matyt. Užtaigi turėjome progą gerai pasikalbėt su atstovu Čarneckiu.

Atstovas davė mums kelis naudingus patarimus ir patėmijo, kad, jeigu senatorius klaustų kaslink lenkų užgrėbimo Lietuvos, tai į tai atsakykite, kad lenkai to negali padaryt, nes jiems butų bankrutas ir kuom jie daugiau užgrėbia svetimas šalis, tuom daugiau jų kraštas eina silpnyn.

Pasitarus su p. Čarneckiu, persiskyrėme; jis nuvažiavo namo, užprašydamas mus atsilankyt Atstovybėj, o męs nuėjome į "Senate House" su kongresmanu Reber, kaipo su savo valdonu, kur buvo sutarta susitikt senatorių Penrose. Kadangi senatorius dar vis buvo užimtas, tai męs turėjome dar laukt vieną valandą.

Nusibodo stovėt, tai sutupėme ant grindų ir taip laukėme. Kongresmanas Reber pradėjo pilt savo vyriškus juokus, kaip iš maišo. Mums pilvus paskaudo besijuokiant.

Ir štai ant galo pašaukia mus senatorius Penrose. Pasveikinus, maloniai liepė mums sėstis. Kongresmanas Reber perstatė musų tikslą atsilankymo. Paskui teisėjas Birštonas perskaitė trumpą peticiją, ir įteikė senatoriui, sykiu su knyga, parašyta kongresmano Chandlerio, užvardinta "Recognation of Lithuania."

Išklausęs musų senatorius, paklausė p. Birštoną, ar Lietuva yra jau pripažinta bent kokios valstybės. P. Birštonas atsakė, kad jis tikrai nežinąs, bet jis manąs, kad "real" yra pripažinusi Anglija ir Italija. Senatorius paklausė jo: "Ką tamista supranti žodyj real?" Žmogus pamąstė apie penkias minutas ir ant galo atbėgo jam į galvą žodis de facto, kurį jis ir ištarė ant galo.

Mano ausįs jau buvo pradėję kaist dėl tokio atsakymo. Nežinia ką sen. Penrose apie tai manė. Bet ačiu dr. Klimui, kuris pašokęs tą klausimą, kaip reikia, atsakė. Paskui sen. Penrose pasakė, kad jis rems Lietuvos reikalus, visur ir visuomet, ir kad jis balsuos už tą rezoliuciją, kuri yra įnešta senatan.

Senatorius Penrose yra pirmutine ranka prez. Hardingo, ir aš manau, kad jis galės mums daug pagelbėt.

Iš čia męs nuėjome į "Congresional Library," sutikome senatorių Knox. Jis yra užrubežių reikalų ministeris, ir daug gali prisidėt prie Lietuvos neprigulmybės. Labai maloniai mus priėmė ir prižadėjo remt musų reikalus. Bet jis apreiškė, kad tas dalykas priguli nuo paties Prezidento. Jis sako, męs tik galime jį paragint, kad jis greičiau pripažintų Lietuvą.

Persiskyrę su senatorium Knox, atvykom į Lietuvos Atstovybės "Baltą Namą." Čia mus patiko Vinikas ir Mastauskas. Biskį pagyrė mus, buk męs didelį darbą atlikę. O męs kaip kalakutai, krutines išputę, tik ir didžiavomėsi tuom.

Po valanods laiko p. Čarneckis pašaukė mus į savo ofisą, per Viniką.

Pabaladojom duris ir gavę paliepimą, įžengėme į p. Čarneckio privatišką raštinę. Čia gavę šiltą "recepciją," ir nė ačiu, nė išgraužš už musų skurdą ir lėšas, nosis nuleidę ir beveik užmerkdami akis (nes praeitą naktį nemiegoję), apleidome Atstovybės "Baltnamį."

Spriktukas.

Baltimore, Md. "Įdomios prakalbos. Didžioji Sudna Diena jau atėjo. Milijonai dabar gyvenančių žmonių, nemirs. Kalbės Biblijos studentas S. Beneckas."

Tokio turinio paskelbimai buvo paskleista. Nežiurint didelių karščių, publikos prisirinko pilna salė. S. Beneckas savo kalbą rėmė ant šventraščio. Pirmiausia pasakė, kad kaip Kristus antru kartu nužengė ant žemės, jau yra 47 metai ir, kad jau pildosi Kristaus žodžiai apie "Dievo sudą." Sudas Dievo prasidėjo su 1914 m. ir baigsis su 1925 m. Iki 1922½ m. bus didžiausios revoliucijos, grius visi sostai. Pirmiausia grius sostas popiežiaus (ir patarė kas popiežiui tiki, kad atsisveikintų dabar su juom). Nuo 1922½ iki 1925 m., bus didžiausia anarkija ant žemės. Tame tarpe nebus jokios valdžios ant žemės ir žmonės pjaus vieni kitus. Paskui užviešpataus ramybė, dora meilė ant žemės. Atsikels numirėliai, pripildys žemę, ir gyvens kaip danguje, niekad nemirs. Tada bus viena avinyčia, ir vienas piemuo, Jėzus Kristus.

Kad geriau intikrint klausytojus, pakalbėjo "Tėve musų," ir paaiškino, kad Dievo karalystės ant žemės dar nėra; yra tik šėtono karalystė, kuri jau baigia griut. O Dievo karalystė ateis su 1925 metais.

S. Beneckas savo prakalboj pakedeno kunigus ir turčius, sakydamas, kad jų ta šėtoniška valdžia baigia griut, ir kad šėtonas per juos stengiasi atkeršyt žmonijai. Neaplenkė nė bolševikų. Sakė, kad tarpe bolševikų, kurie kasdien progresuoja Rusijoj, ir tarpe buvusio caro, skirtumas yra tik tame, kad caras prasikaltėlius siųsdavo toli, į Siberiją, o bolševikai savo prasikaltėlius siunčia augštyn su virvės pagelba.

Toliau pasakė, kad svajonės tik yra, buk bolševikai valdys pasaulį. Sako, — "kaip jie galės valdyt pasaulį, kad jie patįs save negali susivaldyt." Ir kaipo pavyzdį privedė, kad jeigu kur į prakalbas ateina kokia 30 bolševikų, kokis ten buna rėksmas, švilpimas, ir kojomis trempimas! O tas jau reiškia, kad jie negali save susivaldyt.

Ant galo perspėjo apie neteisingus pranašus, kurie daro stebuklus, gydo žmones.

Ar ne stebėtinas iš Benecko yra "pranašas," kuris visuomet pabrėždamas liepia gerai įsitėmyt, kad ištikrųjų taip bus, kaip jis sako.

P. Jaras.

Rochester, N. Y. Bedarbės jau pas mus apsireiškė. Ikišiol pusėtinai dar dirbo siuvyklos, kaip tai "Esman Kodak" ir "Bush & Lamb Optical" firmos, bet ir tos jau pradėjo silpnėt, nes pastaroji visai užsidarė dviem savaitėm ir vėliaus prie darbo žada gražint tik trečdalį darbininkų, iš apie 10,000 pirmiau dirbusių. Kitos, mažesnės dirbtuvės visai silpnai dirba, vos po 15 — 25 dol. galima uždirbt per savaitę. O pragyvenimas baisiai brangus; vienam žmogui pragyvenimas per savaitę parsieina iki 10 doliarių. Randos labai brangios; jei kas turi kokius namelius randavojimui, tai nežino jau nė kiek už juos prašyt, plėšia kiek tik įmano. Žmonės nusiminę, vieni kitų klausia, kas iš to išeis.

Dabar labai daug žmonių važiuoja Europon, ir kas tik darbo neturi, tai ir važiuoja. Keliauja daugelis ir lietuvių, daugiausia "krikščionįs demokratai."

Valdžios agentai tankiai daro kratas pas tuos, kurie daro degtinę. Tuom kartais pasinaudoja ir juokdariai. Neseniai pri Clifford skersgatvio, pas vieną lietuvį, darantį degtinę, atėjo kitas lietuvis, ir ant juoko pasakė, kad agentai prie šios gatvės darys kratą, tai, sako, jei turi padarytos degtinės, tai gali duot man, o aš ją pakavosiu taip, kad agentai jos neras. Nusigandęs žmogus atidavė degtinę, o tas išsinešęs ją kaip pakavojo, tai ir iki šiai dienai niekas ją nesuranda.

A. A.

Lowell, Mass. Neperseniai automobiliaus sužeistas S. Zakarausko sunus, numirė. Kaltininku yra tulas Blake, studentas iš Weston, Mass. Teismas atsibus 11 dieną Rugsėjo.

Pastaruoju laiku daug lietuvių keliauja į Lietuvą; tarpe tų yra visokių. Yra tarpe jų ir tokių, kurie netik nešelpė Tėvynę, bet dar ir visokiais budais šelpimą trugdė; jie dabar keliauja pas tą "buožių valdžią," ant kurios neseniai kalnus vertė. Gerai patarlė sako, nespjauk į vandenį, nes teks atsigert. Parsiėjo taip ir čia: darbai sublogo, veikt nėra ką, tai iš bėdos bus jau gerai ir pas "buožes." Bene dabar bus jiems proga suprast, kad jeigu valdžia nesulyg skonio, tai dar nereiškia, kad jau šalį nereikia šelpt. Pamanykite bent dabar, ar gerai darėte agituodami, kad žmonės nepirktų Lietuvos paskolos bonų. O vienok, kas pirko, nepavargo ir esant reikalui, pirks daugiau, bile tik savo tėvynę išgelbėt iš nelabųjų kaimynų plėšriųjų nagų, bile tik prigelbėjus jai sustiprėt ir įsigyvent. O kaip jau valstybę įkursime, sustiprinsime ją, tada, jei valdžia bus negera, jos vieton steigsime geresnę, arba išrinksime tokią, kokia bus gera.

Lowellietis.

Moundsville, W. Via. 10 d. Liepos, nedėlioj po pietų čia nupuolė žemyn orlaivis, kurs nupuolęs užsidegė ir ekspliodavo. Trukus gazalino sanpylai, gazalinas, teškėdamas į visas puses, apliejo daug arti šios vietos stovinčių automobilių, kurie tapo ugnies sunaikintais; su degė 14 automobilių, užmušta 7 žmonės ir 20 mirtinai sužeista, kurie tapo nugabentais į Glendale ligonbutį.

Šioj katastrofoj žuvo ir vienas lietuvių vaikas, Maruškutis. Kiek teko girdėt, tai ir tarp sužeistų yra keliatas lietuvių, bet apie juos tikrai nesužinota, nes kitus negalima pažint, kadangi yra labai apdegę.

Šarvas.

SVEIKATA.

Pančiakos.

Pančiakos privalo but taikomos sulyg hygienos reikalavimų, nes jų įtekmė lošia savo rolę ant kojų sveikatos. Todėl nereikia skaitytis su madomis, tik su hygienos nurodymai. Reikia atkreipt atydą ant pančiakų stiliaus, spalvos ir medegos, iš kokios jos yra padirbtos.

Kaslink stiliaus, reikia atmint, kad koja nėra smaila; visi kojos pirštai prasideda nuo blauzdakaulio ir eina į galą taip, kad pačiame gale jie išeina patys, o einant jie dar daugiau skečiasi, ir tokiu budu kojos galas darosi dar platesniu. Taip koja yra basa ir tokia turi but apauta, todėl neturi but suveržta, bet liuosa nuo visokių suvaržymų. O kad tą turėt, kaip kurpės, taip ir pančiakos privalo but ne smailios ir galo užsmailinimas turi but ne ant vidurio pėdos, bet ant galo didžiojo piršto.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Kavos jubilėjus.

Ateinančiuose, 1922 metuose sukaks 250 metų nuo pradėjimo naudot kavą, Europoje. 1671 metuose vienas armenas, vardu Paschalis, Marsilijoj atsidarė pirmutinę kavinę. Rods, kaya Europoj buvo žinoma jau nuo seniau, ypač Konstantinopolyj, bet ji buvo retkarčiais tik naudojama kaipo vaistas, kaipo maistas savo pradžią turėjo tik nuo augščiau paminėtų metų. Pirmutinė kavinė turėjo labai geras pasekmes ir todėl Paschalis 1672 m. savo kavinę perkėlė jau į Paryžių.

Paschaliui Paryžiuj nuokart labai gerai sekėsi, nes nebuvo jam konkurentų. Bet pabaigoj 17 šimtmečio, kavinės ėmė dygt viena po kitai, kaip kad šioje gadynėje kad dygsta krutančių paveikslų įstaigos. 1695 m. Paryžiuj buvo jau 200 kavinių. Tuom patim laiku pradėjo kavinės plėstis ir Austrijoj. Turkai užpuolę Vieną, apiplėšę miesto įstaigas, iš ten išsigabeno apie 19,000 svarų kavos.

Nors kava tada turėjo daug naudotojų ir pritarėjų, tai vienok turėjo ir priešus. 1783 m. kažinkas Paryžiuj išleido brošiurą, kurioj kava buvo kaltinama kaipo nenaudėlė politikoj, kadangi į kavines susirinkę politikieriai, daro įvairius suokalbius. Kiek vėliaus pradėta dėt ant kavos didelius mokesčius, o Tobberštate užginta ją gert kaimiečiams ir miesčionims; neklausanti uždraudimo buvo baudžiami pinigais ir kalėjimu.

Bet tas nieko negelbėjo, kava platinosi Europoj ir pradžioj 19 šimtmečio kava buvo jau visur žinoma ir naudojama, tik jos naudojimas sumažėjo iškilus pasaulinei karei, nes jos pargabenimas iš Azijos buvo negalimas, ir todėl jos kaina Europoj, kaip ir kitose šalyse, labai pakilo.

Augalų kova už buvį.

Augalai irgi kovoja už savo buvį, kaip ir gyvunai. Paveizdan lelijos, kada greta jų auga kitokios rušies augalai, arti jų, jos iš šaknų leidžia ilgus, į šalis besiskečiančius ir labai smailius savo laiškus,kad tais žeist nepageidaujamus kaimynus, neprileidžiant juos arti savęs. Tulpės irgi kovoja. Kada arti jų auga kitoki augalai, jos savo laiškus ir lapus krutina augštyn tai žemyn, kad tuomi besiartinančius kaimynus nustelbus, neprileidžiant perarti savęs. Kitokios darželiuose augančios gėlės, arti savęs augančius kitos rušies augalus naikina, leisdamos iš šaknų tankias atželas, idant tomis nustelbus sau svetimus atėjunus. Panašiai elgiasi visoki kiti augalai. Tuli iš jų dar turi savo ypatingą lapų ir žiedų kvapsnį, kuriuomi nuodija šale savęs augančius kitos rušies augalus.

Dar kiti augalai ginasi savo šaknimis. Taip, paveizdan, jie auga išimtinai uolų tarpuose ir ten, akmens plyšiuose, kur yra šiek-tiek žemės, leidžia savo ilgas šaknis, labai toli nuo kamblio, kad tomis neprileidus arti savęs augt kitokios rušies augalui.

Kiek energijos žmogus išeikvoja prie darbo.

Operatorius rašančios mašinėlės, kiekvienam klevišio užgavimui, sueikvoja penkias viencoles uncijas savo energijos. Skaitant po 5 raides į žodį, vieno žodžio parašymui tokiu budu sueikvojama 25 viencolinės uncijos energijos. Stenografai, dirbant vidutinišku greitumu prie mašinėlės, į minutą sueikvoja energijos 1,250 viencolių uncijų. Kas dešimts žodžių reikia pervažą atstumt atgal, kam energijos reikalinga dviejų svarų po vieną pėdą. Atstumiant pervažą penkis kartus į minutą, energijos sueikvojama 10 svarų po vieną pėdą. Priskaitant energiją spaudymui klevišių, abelnai energijos sueikvojama 960 svarų per valandą, arba 7,680 svarų, po vieną pėdą į kiekvieną svarą, per 8 valandas dienos darbo.

Pečkuris per 8 valandas į pečių sumeta 4,000 svarų anglių, mesdamas 8 pėdų tolumon. Priskaityt dar reikia šiupėlės sunkumą, kuri yra nešiojamą 16 pėdų tolumoj, kiekvienam metimui anglių į pečių, pirmyn ir atgal. Metimui anglių yra reikalinga 32,000 vienapėdžių svarų energijos, o šiupėlės nešiojimas 12,800 tokių pat svarų, tad pečkuris per dieną išeikvoja 44,800 vienapėdžių svarų savo energijos.

Kaip sunaudojama braškių grudai.

Kuomet braškės sunoksta ir vuogos yra sunaudojamos įvairiems gėrimų dirbimams, Japonijoj galima matyt tukstančius moterių ir vaikų, renkant išmestus braškių grudelius, iš kurių gaunama keleriopa nauda.

Sutrynus ir prieš saulę išdžiovinus, iš jų gaunama kuras, arba aiškiai sakant, jie naudojama vietoj anglių, nes susirinkęs branduoliuose alkoholis, duoda daug degančios rugšties. Apart to, jie dar yra perkami aptiekų ir vaistinyčių, kaipo naudingi vaistų dirbimui. Perka juos ir tam tikri specialistai, kurie vieton gipso, juos sunaudoja lipdymui įvairių stovylų ir lėlių.

Kiemuose neturtingų japonų galima matyt tokių grudų suversta didžiausias kruvas. Jie juos sunaudoja visokiems galimiems sunaudojimams, ir parduodami, ar pačių sunaudojamui kurui.

Žiurkių naikinimui nuodai.

Nėra įkiresnio, prie žmogaus gyvenimo prisirišusio gyvuno, kaip žiurkė. Žiurkė nevien išnešioja bakterijas įvairių ligų ir jas platina tarp žmonių, bet ir daro didelius nuostolius, viską gadindama ir sunaudodama savo maistui, o kadangi jų yra labai daug ir jos vis dauginasi, tai dauginasi ir nuostoliai.

Kiekviena žiurkė turinti pusketvirto mėnesio senumo, veda vaikus, kas šeši mėnesiai, taip, kad metų bėgyje viena pora padaugina žiurkių šeimyną 800 naujos giminės savo veislėje. Jos savo maistui netik kad sunaudoja viską, skiriamą žmogaus maistui, jau prirengtą, bet išalkę, užpuola net gyvus, jaunus, naminius paukščius ir gyvulius.

Žiurkių niekas neapkenčia ir jas naikina įvairiais budais, daugiausia nuodais nuodijant. Bet tas neduoda daug pasekmių, dargi ir jų naikintojams suteikia nepageidaujamus vaisius, nes žiurkės yra labai atsargios, ir jei viena užėda kiek nuodų ir nuo jų dvesia, tai kitos greit supranta priežastį, tarp savęs susipranta ir nuo dų neėda, o jei kokia užėda, tai padvesia kur oloj, ar gyvenimo namų sienoj, iš ko paskui kįla nuodingas dvokas, kenkiantis žmogui.

Vieton įvairių nuodų žiurkių naikinimui neseniai surasta vaistas, kurs savo sudėtimis skiriasi nuo paprastų nuodų. Šis vaistas vadinasi **Azoa.** Jo naudojimas pamokinama direkcijos, pridėtos prie perkamo vaisto. Šis vaistas gimdo tarp žiurkių tam tikras bakterijas, kuriomis žiurkės viena kitą užkrečia. Jos išsivysto į didelį niežėjimą ir odos graužimą, taip, kad viena kitą ima pjaut ir tokiu budu, vienos nuo kitų bėgdamos, buriais eina iš triobų į laukus. Apart niežėjimo, bakterijos gimdo dar didelį troškulį, kurio gesinimui žiurkės jieško laukuose vandens, ir to užgėrę, tuojau dvesia.

Turkijos policija.

Turkija tai yra šalis, kurios valdininkai ir paprasti viršininkai mėgsta priimt nuo žmonių dovanas, kurias mes vadiname kyšiais. Nuo to ne atsisako ir policistai. Turkijos žmonės su tuom jau nuo seniai apsipratę ir tuomi niekas nesipiktina, nėgi rupinasi jų išnaikinimu. Bėda tam, kur iš užrubežių atkeliavęs, nežino vietinių papročių. Prie tokio tuojaus prisikabina policija, o kada ateivis nesusipranta greit ko reikia policijos nusikratymui, tuojaus papuola teisman.

Policijos teismai yra tam tikrose budose, ant gatvių kampų ir šiaip kur pašaliuose. Tokių teismų teisėjai yra labai prielankųs tiems, kurie jiems duoda didesnes dovanas, arba kyšius.

Didesniuose Turkijos miestuose yra nemažai valkatų, kuriais yra daugiausia grekai. Jie slankioja daugiausia apie krautuves ir tėmyja į jas einančius žmones. Jei kas įėjęs krautuvėn ką nusipirko, valkata tuojau prišoka prie pardavėjo, ar krautuvės savininko, reikalaudamas kyšio "už atvedimą jam pirkėjo." Pardavėjas ima valkatą už sprando ir išmeta laukan. Tuom įsižeidęs valkata, gula ant žemės, ties krautuvės durimis ir rėkia:

—Svetimtaučiai! Neikit pas šitą apgaviką ir sukčių, nes jus sutiks toks pat likimas, koks ir manę sutiko.

Prieš krautuvę susirenka minia akyvujų, tą pamatę, ateina ir policistai. Tuojau tarp policijos ir pardavėjo prasideda derybos, kiek duot už patarnavimą. Užmokėjus kiek suderėta, krautuvės savininkas uždaro krautuvę ir su policistais ir valkata, eina į policijos teismą, ant arčiausio gatvės kampo, kur jų laukia **kadi** (teisėjas).

Jeigu areštuotasis policistui davė didesnę dovaną, kyšį, tai kelionėj pas kadi, areštuotasis visada pabėgs, o jei davė tik mažą kyšį, ar nedavė nieko, bus pristatytas į teismą. Jei kaltinamasis, kad ir nepabėgs nuo policistų, bet teisėjui duos kyšį, ir didesnį negu skundėjas, visada išeis teisus.

Konstantinopolyj vienas francuzas, L. L'Apadda, turintis auksinių daiktų krautuvę, prašė policisto areštuot vieną armeną, agentą, kurs apgavingai paėmė nuo jo perdaug pinigų už pristatytus daiktus. Policistas paaiškino, kad areštavimas nieko negelbės, nes pritruko mieste popieros surašymui protokolo, o antra, teisėjas apalpo ir nebus kam nuosprendį padaryt. L'Apadda davė popieors protokolo surašymui ir pareikalavo dalyką perkelt pas kitą teisėją. Kol tas įvyko, prigavikas agentas buvo jau iš miesto pabėgęs. Nenurimdamas pirklys pasiskundė teisybės ministeriui, kurs viską ramiai išklausęs, šaltai atsakė:

—Tamista nemanyk, kad Turkijoj dalykai yra taip blogi. Čia visame veikia teisingi įstatymai ir viskas gerai butų, jei tuos įstatymus kas pildytų. Jei tamista butum supratęs nuokart, ko policistui reikėjo, apgavikas nebutų pabėgęs. Dabar ką padarysi. Kyšiai čia yra uždrausti, bet dėl jų įsigyvenimo, parsieina su jais skaitytis.....

Skalbėjų burtai.

Skalbėjos turi sau atskirus burtus. Yra skalbėjos, kurios pėtnyčiomis skalbia savo paklodus, tikėdamos, kad metams prabėgus, toj pačioj pėtnyčioj ji turės mirt. Kitos tiki, kad bile skalbimas pėtnyčioj, reiškia mirtį jai ir jos vyrui. Burtai, surišti su šventaja pėtnyčia, paeina nuo religijos ir todėl skalbėjos tą dieną skalbimo vengia. Bet, sulyg jų nuomonės, galima skalbt ir tą dieną, tik reikia du prismeigtuvus surišt kryžium, o blogo nieko nebus.

Apart to dar yra burtų, sulyg kurių tikima, kad jei grumdant, muilas nuslysta kairėn pusėn, tai reiks dalyvaut gobtuvėse (veselioj). Jei vanduo tryška ant žiurkšto, tai gaus vyru girtuoklį. Jei vyriški marškiniai, skalbimo kubile, atsiverčia viršutine puse augštin, tai jų savininkas mirs. Jei skalbėja nešdama išskalbtus drabužius patinką ką nors pažįstamą, tai laimė, o jei pasitinka ką nešdama drabužius dar neskalbtus, tai nelaimė.

Valgomi žiogai.

Skaitytojams yra žinoma kas tai yra žiogai. Yra tai

MADAME STORČ.

IR JOS DARBAI PASAULINĖS KARĖS METU.

Surinko ir lietuvių kalbon vertė
V. S. Jokubynas.

(Tasą iš pereito No.)

ji Francuzijon, pradėjo interesuotis labdaringomis įstaigomis. Galiaus ji įsisteigė restoraną "Jardin De Paris" išimtinai kareiviams ir oficierams, parvažiavumiems iš frontų į Paryžių, pasilsėt. Pramonę ji vedė savo pinigais, nuo Rosenbergo, Zuriche, Šveicarijoj. Šitame savo restorane, dailioji Depsy susipažino su daugeliu kareivių ir oficierų, kurių neleido jiems trumpumas laiko, keliaut toliau, atlankyt savo gimines ir šeimynas. Visi jie džiaugėsi, jog daili Lucy Depsy rupinasi ir interesuojasi jų buvimu, likimu, žygiais ir vargais. Daugelis iš jų žadėjo jai net tankiais laiškais atsiųst žinių, kokios juos kada nors pasieks. Oficierus, ypač orlaivių oficierus Depsy vesdavosi pietų į savo pilį. Įteresavosi jų draugais, pulkais ir stotimis frontuose. Prašė jų parodyt ant žemlapio, kurs kabojo ant sienos, kur yra tos vietos, kuriose jų stotis įrengtos.

Portugalijoj Storč gyveno neilgai, ir persikėlė į Ispaniją, kur varė savo darbą, Vokietijos naudai, toliau. Jos intrigos ten sukėlė daug skandalų ir duelių.

Kaip jau pirmiau sakyta, Storč buvo išsiųsta į Portugaliją, kur turėjo gaut visas reikalingas informacijas, kaip veikt. Išvažiuojant, Paryžiuj savo vietininke paliko Lucy Depsy. Portugalijoj Storč turėjo varyt darbą visomis spėkomis, kad Morokoj sukėlus šeikų skerdynes. Aprupinta užtektinai pinigais, išvažiavo ji į Ispaniją, kur intrigoms dirva buvo daug platesnė. Madrido vėišbutis D'Alba yra žinomas kaipo kosmopolitų apsistojimo vieta. Čia kas met atsilanko kunigaikščiai, spekulantai ir turtingi turistai. Netruksta čia ir jaunų moterių, kurios gyvena pinigais, semiamais iš nežinomų šaltinių, kuriuos jos be pasigalėjimo eikvoja. Tad ir Storč apsistojo šiame viešbutyje ir nusisamdė puikiausius kambarius. Turtinga garderoba ir neišsemiami pinigų šaltiniai, padėjo jai sueit pažintin su augštomis sferomis. Ir čia prie jos netrukus ėmė lipt vyriškiai, ir susidarė išdykėlių ratelis, prie kurio pristojo ir tulas kapitonas karališkosios gvardijos. Karališkoji gvardija yra daugiau žinoma vardu "politiškas pulkas." Jos oficierais visuomet yra jauni vyrai, paeinanti iš augštos sferos ir turinti politiškus gabumus. Oficieru, kurs puolė Storč į akį, buvo kapitonas Cammara, populiariškas vyras ir moterių labai mylimas. Jis buvo paskirtas prie garnizono Ceute, Ispanijos kolionijoj, Morokoj. Ceuta yra vos kelių mylių atstume nuo Tanger, kosmopolitiškiausio miesto Marokos sultanatoj. Čia susirenka minios šeikų po pasekmingų riaušių, idant pakvėpuot Europos oru, arba daryt sutartis naujoms riaušėms.

Mm. Storč pasiryžimas.

Artimas Storč sėbras, kapitonas Cammara, daug kartų lankęsis Tangere, pažinojo ten daugelį galingų vadų Moroko tautos. Storč apie tai gerai žinojo, ir todėl su juom užmezgė prietelystės ryšius. Jaunas kapitonas greit apsiprato su Storč, kartą įsidrąsinus, išsireiškė jam, jog geidžia atlankyt Afrikos pakraščius. Kas nors slapto ją viliojo į tą pusiau barbarišką šalį, kitoj pusėj gibraltariškų girių. Jos geiduliu buvo surast vadu žmogų, kurs yra susipažinęs su Ceuto ir Tangero aplinkėmis.

Cammara greit pasisiulė jai už vadą, ir prižadėjo ją išvadžiot po visas vietas, kurias ji geidžia pamatyt, nes jis gerai žinojo tas šalis. Storč, išpradžių, dėl formos, nenorėjo su juom keliaut, bet Cammara kaskart buvo įkiresniu, nedavė jai ramumo, ir net galiaus išsireiškė, jog ši jų kelionė bus nevien pasivėžinimu, bet ir sutuoktuvėmis. Galiau Cammara pasirupino urlopą. Storč su savo sėbre išvažiavo į Tanger, o Cammara išvažiavo paskui. Vakacijos tęsėsi mėnesio laiką.

Tarpininkaujant kapitonui Cammara, Storč susipažino su turtingais maurais, apsiprato su jų daba ir papročiais, mažumu pažino ir vidurinius Moroko rasų nesutikimus. Kapitonas Cammara pažino daugelį įžymių šeimynų, kurios rėmė ir šelpė maištininkus, gyvenančius tyruose, ir nekentė Francuzijos valdžios. Vietinis sultonas su dideliu vargu šiokią-tokią tvarką galėjo užlaikyt. Storč, pasinaudodama Cammaros patarnavimais, pradėjo savo veikimą. Ji jau tiek galėjo veikt Morokoj, jog galėjo išleist savo pasiuntinį pas maištininkų vadą, Rosuila, kurs gyveno tyruose, ir kasdien augo savo narsumo spėkose. Rosuilo vardas skambėjo jau Ceute; jo populiariškumas ir įtekmė tarp Tangero šeikų, beveik visai šiaurinei Afrikai grumojo pavojumi.

Pasiuntinis, kurį Storč išsiuntė, laimingai nukeliavęs reikalingon vieton ir Rosuilą surado. Rosuila tuojaus išsirengė į Fezą, kur turėjo atsibut tam tikras susirinkimas. Ar kapitonas Cammara tame susirinkime dalyvavo, nėra žinių. Vienok per jo tarpininkystę Storč susipažino su Rosuilo šalininkais Ceute ir Tangere.

Susirinkime, Rosuilo krutinėj gimė nauja ambicija. Čia jam pasiulyta du atlyginimu už sukurstymą šeikų; vienu atlyginimu siulyta vokiški aukso pinigai ir slaptas pristatymas ginklų ir amunicijos, idant nuverst sultono valdžią ir išvyt francuzus. Antru atlyginimu Rosuilai pasiaukavo pati Storč, žadėdama už jo ištekėt, jeigu jis laimės sukilimą ir liksis sultonu.

Rosuilo vardas stojosi garsiu visoj Afrikoj. Daugelis europiečių, gyvenusių ten, krito jo aukomis. Jo pasekėjų gaujos, naktimis žudė kaimus žmonių, ištikimų Francuzijai ir vietiniam sultonui. Francuzija išsiuntė savo ekspediciją, bet ta pakliuvo į Rosuilo kilpas ir likosi išskinta iki paskutiniam kareiviui. Neseniai buvęs galingu valdonu gyventojų šiaurinės pusės Moroko, Caid Bel Kahren, kurio rumuose Haš-el Kebiz, Storč buvo kasdieniniu svečiu, lankydamosis Tagenrane, susivienijo su Rosuila.

Sulyg plano, Rosuilo su šeikais turėjo sukelt sumišimus, maištus, Morokoj, idant tuomi butų Vokietijai proga įsiveržt su savo kariumene, ir kad užtai ji butų pateisinta. Įsiveržus Vokietijos kariumenei, tada Farncuzija, arba turėtų išsižadėt savo privilegijų Morokoj, arba iš šaukt Vokietijai karę. Užsidegus pasaulinei karei, tie planai pajro.

Sugrįžus Storč į Madridą, kapitonas Cammara jai nebuvo daugiau reikalingu. Jis buvo jai tinkamu įrankiu, bet, dėlei lojališkumo Ispanijai, ji negalėjo juomi naudotis, ir todėl pasiryžo jį nusikratyt. Priešakyje Madrido garnizono tada stovėjo užsitarnavęs pulkininkas Alma. Jis irgi teikėsi už artimą bičiulį Mm. Storč, bet ši, prieš išvažiuosiant į Afriką, mažai juomi interesavosi.

Duelis tarp dvicių pavyduolių.

Sugrįžus Storč iš Afrikos, savo pažiuras link pulkininko Alma, atmainė. Patėmijęs tai kapitonas Cammara, pradėjo daryt jai išmetinėjimus, bet ji visada mokėjo ji nuramint. Gi pulkininkas Alma pyko, kad ji neduoda Camarai galutiną atstauką, bet susiramindavo vilčia, jog jo konkurentas, kuomet nors pas Storč pateks nemalonėn. Vieną rytmetį, Storč paliepus, tarnaitė įleido kapitoną Cammarą, kuomet pulkininkas Alma prie jos rizgo; Storč šitą dramatą surengė

(Toliau bus)

---

savo rušies vabalai, su tiesiais sparnais, su dviem ilgom užpakalyj kojom ir todėl jie gali toli nušokt. Jų vasaros metu pilna javuose ir pievose ir todėl kiekvienam jie yra gerai pažįstami, kaip keno "ožiukais" vadinami, dėlei jų šokinėjimo.

Žiogų buvimas nėra jokia naujiena. Bet naujiena tame, kad tie vabalai yra žmonių valgomi Arabijoj,Sirijoj, Egipte ir Madagaskare, kur jie pardavinėjama maisto parduotuvėse. Iškepti sviesto, tų šalių gyventojų yra skaitoma didžiausiu gardumynu.

Kadangi žiogai gyvena atvirame lauke, saulėtose dienose ir maitinasi tik augalais, tai jų mėsa, iškepus, yra balta ir turi švelnų skonį. Rytinėse šalyse, vasaros metu, didžiausia darbymetė, tai žiogų gaudymas ir jų gabenimas į miestus, kur vieni jų yra džiovinama, kiti konservuojama suriame vandenyje.

UKININKYSTĖ.

kuriose randasi keli šimtai iki 2,000 grudų. Paskesnės galvos, kiek vėlesnės, yra žymiai mažesnėmis ir didesnėmis jos auga tik tada, kada pirmoms kas nors pakenkia, ar nuskina jas.

Laukinių sauliagrįžių grudai yra smulkųs ir jie daugiausia yra nurenkamais pralekiančių paukščių. Sauliagrįžių auginimui dirva yra atsakanti tokia, kokioj kornai ne auga.

Oregan valstijos, Walloa pavietas yra 4,000 pėdų augščiau jurių. Čia kornų augimas nėra galimu dėl žemės augštumo. Ten ukininkai augina rauginamam pašarui pupas, žirnius ir avižas, bet vietomis ir tie ne auga, dėl stokos žemėj drėgnumo. Agrikulturos komisijai patarus, imta augint sauliagrįžius ir nusistebėta iš jų didelio derliaus, nes iš vieno akro žemės užsėjimo, gauta iki 30 tonų šitų augalų, sauliagrįžių. Persitikrinta, kad du tonai suraugintų sauliagrįžių atstoja vieną toną paprasto šieno, tinkančio šėrimui avių ir melžiamų karvių, ir tuomi visame paviete sučėdyta šieno už kelis šimtus tukstančių doliarių. Toki pat bandymai buvo daroma W. Virginijos valstijoj, kur sausos žemės netruksta ir ten pasekmėmis pasirodė tas pats ką ir Oregono valstijoj.

Sodint sauliagrįžius reikia rėdais, vieną nuo kito per tris—keturias pėdas, o grudą nuo grudo per 24 colius, arba dvi pėdas, įberiant po kelis grudus ir sudygus menkesnius reikia išraut, paliekant tik vieną, geriausią. Tolesnis jų auginimas reikalauja to paties ką ir kornų auginimas. Rėdų tarpus reikia kultavateriu išdraskyt,kad išnaikinus žoles ir sujudint žemę.

Sauliagrįžis bulvinis.

Bulvinis sauliagrįžis angliškai vadinasi "French artichokes" ir "Topinamburg." Panašus jis yra į paprastąjį sauliagrįžį, bet skiriasi tuomi, kad turi mažesnes žiedo galvas, ir galvose sėklos ne auga; vieton grudų šis augalas savo sėklas augina ant šaknų, žemėj, kur auga gumbai kaip ir bulvių, šio augalo šaknis yra labai naudingos. Jų sodinimui, panašiai kaip kornų, rėdais, supjaustant kaip ir bulves, iš dviejų-trijų bušelių sodinimo, galima prikast apie tukstantį bušelių. Dėlei didelio skystumo, šitos bulvės daugiausia tinka tik gyvuliams, bet kaip kur jos yra naudojamos ir žmonių maistui, ypač Belgijoj ir Francuzijoj. Auga toj pat žemėj, kur auga paprastos bulvės. Paliktos žemėj, žiemos metu nesušala ir galima jas kast pavasaryj.

Ypač šie augalai yra naudingais kiaulių augintojams, nes suleidus kiaules į sklypą žemės, užsodinta šiomis bulvėmis, jas per ilgą laiką šert nereikia, nes jos turi užtektinai maisto ir darbo. Daugelyje vietų ukininkai šituos augalus sodina labai retai, nes kartą pasodinus, jos savim veisiasi, kadangi žiemos metu neiššala.

GERIAUSIA DEDANČIOS VIŠTOS.

Iš geriausia dedančių vištų šiądien yra žinomos "Leghorn" veislės, baltos. Jos gerai prižiurimos, sudeda iki 300 kiaušinių per metus, kiekviena. Bet tai tas paeina nuo to, kaip jos yra užlaikomos, prižiurimos ir maitinamos. (Daugelis prasimano šitos veislės vištų, vasaros metu neduoda joms lest, gi žiemos metu lesina paprastais grudais, vištinius laiko apleistus, rugoja ir netiki, kad šios veislės vištos netik kad negeresnės už bile veislę, bet dar niekesnės. Vienok taip nėra. Jos yra gana brangios ir todėl didesnis jų supirkimas reikalauja labai daug pinigų. Geriau ir pigiau parsieina pirkt perėjimui jų kiaušinius ir išperint naminiu budu ir taip yra lengviausia ir pigiausia jų priveist, kiek norint.

Kad vištos gerai dėtų, šios ar kitos veislės, reikia joms duot lest, apart grudų, su nebuk kokiu lesalu sumaišius mėsos (tik ne perriebios), smulkiai supjausčius, sutrintų medinių anglių, daigintų avižų ir maltų kaulų.

Apart lesalo, labiausia reikia jos užlaikyt švariai, kad neužpultų jas brudas, arba "vištų utėlės." Brudui jas užpuolus, nors ir geriausia bus maitinamos, naudos iš jų nebus, jos kiaušinių nedės, arba dės labai mažai.

PJAUSTYMAS RAGŲ.

Paprastai, bent daugumoje, ukininkai raguočius galvijus augina be ragų, nes raguoti tankiausiai yra pavojingais, ypač karvės,kurios apart gynimosi nuo kandunų, vasaros metu, turi dar ir savo naravus—duria prisiartinusį prie jos žmogų. Tokiems galvijams ragai yra nupjaustoma. Rods, ragų pjaustymas suaugusiems galvijams yra nelengvu, prie to dar ir gyvuliui didelė kankynė, bet nėsant kitokios pagelbos, reikia ir to dasileist.

Pjaujant ragus suaugusiam galvijui, reikia pirmiausia jį dručiai surišt, kad negalėtų pasijudint, ypač, kad negalėtų judint galvą. Ragus reikia nupjaut pjuklu. Bėgantį kraują geriausia sulaikyt, užpilant acto ant žaizdos, paskui tas žaizdas nudegint iki baltumui įkaitinta geležia.

Bet geriausia neduot ragams išaugt, nuo augančio gyvulio mažens, ragų diegus nunaikinant. Tam geriausias budas, tai ėdančiu potašu trint ragų vietas, kol ragai nėra dar išdygę, ir tuomi išdžiovint ragų šaknis. Vieton potašo, ukininkų miestelių aptiekose galima už 50c. gaut tam tikrą akmenėlį, vadinamą **Flaminge Hornstop.** Jo naudojimas nurodoma ten jau pridėtos direkcijos.

KRALIKAI.

Kralikai veik visiems yra žinomi. Jie duoda žmogui didelę naudą savo mėsa, kailiais, o ypač jų užlaikymas yra pigus, nes jie maistą, vasaros metu, susijieško patįs, gi žiemos metu jie ėda bile ką. Vienok jie reikalauja savo gyvenimui šiokių-tokių patogumų, bent švaraus buvio, tyro vandenio, ir nesugedusio pašaro.

Auginant kralikus, kad turėt iš jų didesnę naudą, mažus kralikučius visgi reikia prižiurėt. Bile kralikai augint, nedaug verta, o geresnės vertės tikintės, reikia prasimanyt jų geresnės veislės. Geriausia veisle yra tai belgiška (Belgian hares), o šale šitų flamanidški (giant flamish hares). Pirmieji yra labai panašųs į pilkuosius zuikius, antri buva visoki, daugiausia juodi, šviesbalčiai, ir tamsiai geltoni, lyg apsvilę, arba rudi. Šitie kralikai didžiausiais buriais yra auginami Anglijoj, Belgijoj ir Francuzijoj. Belgiškieji yra veislingiausi, nes iš vienos poros per metus gaunama mažiausia 1,500 jauniklių, skaitant tik po keturis kralikučius iš kiekvieno apsivedimo, o apsivedimų jie turi net 12 per metus.

Kralikai, auginami ir laikomi lauke, auga, veisiasi ir tunka geriau, nes gyvena laisvai, kur jų gyvenimą niekas nevaržo, ir turi užtektinai visokio ėdesio, lauke, pievose, daržuose ir kitur, kur nieką ne niekina. Gi laikomi ir auginami kamarose, tvartuose, kubiluose ir tam panašiai, buva kudesni, greit serganti ir dvesianti. Tankiausia ir greičiausia serga odos ligomis, kepenų nedirbimu, vidurių užkietėjimu ir paralyžium.

(Užbaiga)

ŠIS - TAS.

KAIP PASVERT MEITELĮ BE SVARSČIŲ?

Norint žinot, kiek sveria gyva kiaulė, o neturint svarsčių, galima persitikrint šiokiu budu: Pamieruot išilgai kiaulę, pradedant nuo kaktos, ausų tarpe, iki pat pasturgaliui su pradžia vuodegos, ir užrašyt kiek ilgyje yra colių. Paskui pamieruot aplink storį, pagal pirmagalines kojas, iš vidaus, ir gautą skaitlių colių užrašyt apačioj jau pirmiau parašytų ir abidvi skaitlines, vieną per kitą padaugint. Paskui gautą skaitlinę padalint į 11 dalių (jei kiaulė kuda, o jei riebi, tai padalint į 12 dalių). Taip gauta skaitlinė parodys kiek kiaulė sveria.

DIDŽIAUSIAS PASAULYJ TRIOBĖSIS.

Didžiausiu pasaulyj triobėsiu šiądien skaitoma 1915 m. New Yorke pastatytas. Nėra jis augščiausiu už visus kitus, bet abelnai didžiausias. Visose raštynėse, kokios šiame name telpa, dirba 5,021 žmogus, kurių apsigyvenimas kokioj vietoj, tvertų mažą miestuką. Pastatymas šio namo kainavo suvirš 28 milijonus doliarių, arba tiek, kiek kainuotų pastatymas dviejų karišku laivų.

M. Stakenas.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ISTORIJA.

(Pašneka jauniems amerikonams)

Aleksandro viešpatavimas.

Aleksandro viešpatavimas ant Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio sosto tęsėsi per 14 metų, nuo 1492 iki 1506 metų. Aleksandra, kaipo Jagėlos sunus, mažai rupinosi Lietuvos kunigaikštystės reikalais, vien užsiėmė medžioklėmis. Dėlei Aleksandro palankumo Rymo bažnyčiai, popiežius Julijonas II davė Aleksandrai palaiminimą. Aleksandro politiškas krypsnis buvo tik tapt Lenkijos karalium, kas jam ir pasisekė. 1501 metuose apsivainikavo lenkų karalium. Patarlė sako: "dviem ponam negalima tarnaut, Dievui ir šetonui." Taip dalykas dėjosi ir pas Aleksandrą. Budamas Liet. Didžiu Kunigaikščiu ir tapęs lenkų karalium, turėjo tarnaut ne sau ir ne Dievui, bet svetimiems.

Zigmunto II viešpatavimas.

Zigmunto II viešpatavimas ant Lietuvos Didžio Kunigaikščio sosto tęsėsi per cielus 38 metus. Zigmuntas II buvo Jagėlos sunaus Kazimiero sunus. Laike Zigmunto I viešpatavimo, Vilniuje buvo pastatyta bent kelios bažnyčios. Ant kiek jam rupėjo Lietuvos nepriklausomybės rėdas, ant tiek jo darbai parodo. Budamas Lietuvos vadu, priėmė lenkų karališką vainiką. 1529 metuose Lietuvos Seime, Vilniuje Lietuvos sostapilėj atsisakė nuo Liet. Didžio Kunigaikščio pareigų, pavedė pareigas Didžio Kunigaikščio vest savo jaunam sunui Zigmuntui—Augustui III, o pats gyveno Lenkijoje, buvo Lenkijos karalium. Vėliaus, 1544 m. galutinai atsisakė nuo Lietuvos Didžio Kunigaikščio sosto, oficiališkai savo vietą pavedė savo sunui Zigmuntui—Augustui III.

Zigmunto—Augusto III viešpatavimas. Nupuolimas Lietuvos Nepriklausomos Kunigaikštystės.

Zigmontas—Augustas III buvo paskutinis Jagelionų giminės žmogus, kartu paskutinis Lietuvos Didžios nepriklausomos Kunigaikštystės valdovas, arba kunigaikštis. Zigmuntas — Augustas III užėmė Lietuvos Kunigaikščio sostą 1544 metuose ir viešpatavo iki pat Liublino Unijos, per cielus 25 metus. Zigmuntas—Augustas III buvo nors krikštytas kataliku, bet pačiame gyvenime buvo prielankus reformatams, buvo pasekėju Kalvino mokslo. Zigmunto — Augusto III biografai sako, kad jis buvo gana liberališkas žmogus, davė savo pavaldiniams laisvai tikėt ir Dievą garbint. Todėl yra sakoma, kad šis kunigaikštis vedė susirašinėjimus su Jonu Kalvinu, Bilinger, Liuteriu, Gesleriu, ir kitais tikybos reformatoriais. Laike jo viešpatavimo Lietuvoje labai sparčiai platinosi reformacija arba Kalvino mokslas , arba tikyba. Reikia įsitėmyt, kad Vilniaus miesto galva, Mikalojus Radzvilas buvo priėmęs Kalvino tikėjimą. Yra sakoma, kad laike Zigmunto — Augusto viešpatavimo Lietuvoje, didesnė pusė žmonių išpažino reformuotą tikybą. Tuomet katalikybei pasirodė pavojus, Lietuvos katalikų vyskupas Valerijonas Prataševičius, pajutęs, kad katalikybė pavojuj, dėl Kalvino mokslo tikybos, partraukė iš Lenkijos burį jazuitų ir pradėjo didžiunus agituot, kad Lietuva susijungtu su pilnai katalikiška Lenkija, nes tik taip vyskupas Prataševičius matė, kad bus galima lietuvius katalikais palaikyt, kada Lenkijos karaliai ir Varšava valdys Lietuvą.

Liublino Unija.

Sulyg noor nekurių didžiunų ir kunigų, 1569 metuose Liublino mieste buvo sušaukta seimas, kuris iš dviejų nepriklausomų valstybių, Lietuvos ir Lenkijos, padarė vieną viešpatystę, Lenkiją-Lietuvą. Liublino seimas yra Lietuvos nepriklausomybės mirtis ir grabas. Lietuva išgyvavus per visus viduramžinius amžius, nuo Rimgaudo laikų iki Liublino susivažiavimo, per 334 metus išbuvus nepriklausoma valstybe, Liublino seime susmuko, savo nepriklausomybę palaidojo lenkų bangose. Po Liublino unijos, tai yra, po 1509 metų, Lietuvą valdė ne Lietuvos kunigaikščiai, bet Lenkijos karaliai ir bajorai. Tiesą pasakant, Liublino sutartis davė lietuviams šiokią - tokią savivaldą su seimu Vilniuje, vienok tokia siaura savivalda buvo Varšavos ponų ir bajorų malonėje. Nuo Liublino Unijos prie Lenkijos Lietuva autonomiška buvo per 224 metus, nuo 1569 m. iki 1793 metų, kuomet Lenkija buvo padalinta; jos nepriklausomybė užsmaugta taip lygiai rusų ir vokiečių, kaip jie Lietuvą užsmaugė Liublino seime.

Lietuva po Lenkija ir Rusija.

Lietuva po Lenkija išbuvo nuo Liublino Unijos iki 1793 metų, cielus 224 metus po Rusija nuo 1793 m. iki 1918 metų, cielus 125 metus. Viso Lietuva išbuvo po svetimu jungu 349 metus. Ir tik 1918 m., 16 d. Vasario, pasiliuosavo nuo svetimų, tapo išnaujo nepriklausoma valstybe.

Lietuvių tautiškos dvasios atbudimas.

Lietuvių tautiškos dvasios atbudimas prasideda antroje pusėje 19-to šimtmečio, kuomet Lietuvos valstiečiai pasiliuosavo iš baudžiavos, kada jau valstiečiams buvo leista lankyt mokyklas, tada tarp lietuvių jaunuolių apsireiškė nepergalimas noras ir troškimas prikelt Lietuvą. Lietuviai valstiečiai, arba mažažemių ukininkų vaikai, prasimokinę greitai sujudo šviest musų liaudį, nors pačioje Lietuvoje nebuvo leista spaudą turėt lietuviams. Užtai Lietuvos pirmesnieji budintojai, kaip dr. Vincas Kudirka, dr. Basanavičius, dr. šliupas, Adomaitis (Šernas), Martinas Jankus ir kiti, užrubežyj pradėjo lietuvių atbudimo istoriją, Mažoje Lietuvoje, 1883 metuose įsteigė pirmą lietuvių atbudimo tautišką laikraštį "Aušrą." Apie "Aušrą" susikoncentravo visos lietuvių atbudimo spėkos—inteligentija. "Aušros" mintis pasiekė Didžiąją Lietuvą ir ten krito į žmonių širdis. Nors "Aušra" už trijų metų mirė, bet jos idealas išdygo po kitais vardais: "Varpas," "Tėvynės "Sargas," "Ukininkas." Vis tai buvo "Aušros" idėjos, minčių draugai, arba skelbėjai. Žodžiu sakant, Mažoje Lietuvoje išdygo lietuvių atbudimo paprotis, kuris veikė per cielus 21 metus užrubežyj.

SUGRĄŽINKIT LINKSMAS DIENAS!

SUGRĄŽINK ATGAL DRAUGIŠKUMĄ, MEILĘ, DAINAS, MUZIKĄ IR ŠOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ, KURIOS JAU PRAĖJO...

Įsigyk GRAFONOLĄ, kuris palinksmins jusų namus. Lietuviški Rekordai, padaryti Lietuviškų artistų: dainos, monologai ir muzika.

Musų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviai norinti įsigyti Grafonolą arba lietuviškų rekordų, rašykite mums, reikalaukite katalogo, pridėjus savo adresą ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., - Worcester, Mass.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA

9 BROADWAY NEW YORK, N.Y.

Tiesi kelionė be persėdimo iš NEW YOKO per LIBAVĄ arba HAMBURG—EITKUNUS

Į LIETUVĄ

LAIVAS IŠPLAUKIA KAS 14-tą DIENĄ.

Dideli dviejų šriubų pašto laivai išplauks:

ESTONIA—17 Rugp. **LITUANIA—7 Rugs.**
POLONIA—24 Rugp. **LATVIA—21 Rugs.**

Taipgi tiems pasažieriams patarnavimas tarpe LIBAVOS, DANCIGO, HALIFAX, CANADOS

Visi laivai turi puikius kambarius trečios kliasos keleiviams.

Kreipkitės prie musų agentų jusų mieste.

AUTOMATIŠKA YLA.

Įsigyk šią praktišką yla!

Su šia yla gali taisyti savo čeverykus, pleškes ir kitokius storus siuvimus. Jeigu rengiesi į Lietuvą, tai butinai nusipirk iš musų šitą ylą arba įduok savo pažystamui parvežti Lietuvon. Kaina su prisiuntimu tiktai ..... 75c.

Su yla, yra 2 adatos, viena kreiva, kita tiesi ir špuliukė dratos. Mokestį galima siųsti paštos penkcentinėmis markėmis, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Kur galima gauti "Amerikos Lietuvis."

Kiekvieną savaitę galite nusipirkti už 5 centus "Amerikos Lietuvį" šiose vietose:

BOSTON, MASS.
I. B. Reinherz, 84 Salem st.
Jul. Rottenberg, 260 Hanover st.
Palonia Exch. Corp., 37 Cross St.

BROOKLYN, N. Y.
Dalinkevičius, 317 Withe ave.
B. Juozapavičius, 222 Berry st.
Nap. Leita, 56 Hudson ave.
J. Pasniewski, 87 Grand st.
M. Silverman, 127 Havemeyer st.
BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad ave.
J. S. Stanaitis, 423 S. Main st.
AMSTERDAM, N, Y.
M. J. Mikenas, 235 E. Main St.
ATHOL, MASS.
CAMBRIDGE, MASS.
BALTIMORE, MD.
J. Chipurna, 20 S. Greene St.
Liet. T. Knygynas, 851 Hollins st.
M. J. Pilipavich, 437 So. Paca st.
A. Ramoška, 514 W. Saratoga st.
UTICA, N. Y.
V. Buornot, 520 Whitesboro st.
WATERBURY, CONN.
A. J. Gailiunąs, Lithuanian Store.
P. Statkus, 453 N. 13-th st.
"Sandaros" Adm., 327 E. str.
SHENANDOAH, PA.
T. P. Kryžanauskas, 102 E. Center st.
C. Urbonas, 877 Cambridge st.
C. S. Boben, 705 Main st.
CLEVELAND, OHIO.
"Dirvos" Adm., 7907 Superior ave.
P. A. Szukys, 2343 St. Clair ave.
HARRISON, N. J.
Ch. Bujowski, 300 John St.
M. J. Džikas, 124 Schuyler ave.
HARTFORD, CONN.
E. J. Mažeika, 34 Sheldon st.
HUDSON, MASS.
M. Rimkus, 3 Loring st.
LAWRENCE, MASS.
Dom. Gavulis, 27 Haverhill St.
L. Jankauskas, 70 Lawrence st.
A. F. Wmeetra, 87a Haverhill St.
J. J. Urbszo & Co., 101 Oak st.
MONTELLO, MASS.
D. Kiela, 9 Arthur st.
J. Radzevičius, 135 Ames st.
Pet. Stiga, 5 Arthur st.

Geriau negalima kelionė sutaisyt.

Per ilgą storonę ir rupestį ant galo sutaisėme musų pasažieram patogumą kelionėje, kokio dar Lietuvai neturėjo nė prieš karia.

Nežiurint kur musų pasažierai randasi, kokioje dalyje Amerikos, kartą gavę nuo musų patarimą kaip keliaut, kaip savo bagažą aprupint, jau daugiau neturi ko klausinėt, nes viskas nuo mažiausio daikto pasakyta kaip ką daryt.

Taip daro ir atranda gerai iš namų patįs iškeliauja New Yorke buva patikti, parvesti ant nakvynės į gerą, švarų namą. Apžiurėti ir aprupinti su reikalingais dalykais į kelionę patįs žmonės ir jų daiktai palydėti ir išleisti ant laivo.

MES VISADA TAIKOME ANT GERIAUSIŲ LAIVŲ.

Mes savo pasažierus visada taikome ant geriausių laivų, kur valgis geras, ruimeliai švarus, kad kelionė nenusibostų. Iš to žmonės džiaugiasi. Palydėti gražiai iškeliauja į Tėvynę. Musų pasažierai nevelka pundų arba rankinių našulių, viskas jiem pas laivą atvežta ir kuonevisada juos pačius pristatom ant laivo automobiliais. Be skubinimo, be prakaito, parėdke ir gražiai.

MUSŲ PASAŽIERAI PRIŽIURĖTI ANAME ŠONE JURIŲ.

Kaip tik laivas atkeliauja į aną šoną, tuojaus musų atstovas pribuvęs iš Berlino jieško musų pasažierų ir suradęs juos visus, pradeda rupintis tolesne kelione. Sujieško visų baksus, aprupina, kad eitų ant to paties trukio, parupina nakvynes, kur reikia, parupina reikalingus vizus ir keliauja laimingai į Lietuvą. Nieko žmonės nejaučia, nė jie mato lenkų, nė jie žino koki ten karidoriai lenkų yra keliauja dainuodami iki savo Tėvynės Lietuvos. Visur prižiurėti kuogeriausiai.

SU GERAIS DRAUGAIS, GERIAU KAIP SU BROLIAIS.

"Amerikos Lietuvio" Agentura dirba draugiškai su Baltic States Finance Corporation Bostone. Draugiškumas duoda mumis didelę galybę. Jie ir mes visada leidžiam savo burius kartu, kartu prižiurim šiame šone ir už jurių. Turėdami didelius burius pasažierų, turim pirmą ranką kompanijose, nes kur mes pasisukam, ten su mumis ir šimtai pasažierų. Gaunam vietas ir išlygas ant laivo geriausias savo žmonėms. Nikodemas Gendrulis, vedėjas Bostono Agenturos ir Bankos yra geriausias ir teisingiausias žmogus ir su juom dirbt išvieno yra malonu ir gera pasekmė musų darbe.

KREIPKITĖS PAS MUS.

Jeigu žadate keliaut, atsiminkite mus ir kreipkitės prie mus, jeigu norite laimingai parkeliaut į savo Tėvynę, nepamirškite mus, mes pagelbėsime jumis gaut pasą, mes prižiurėsime jus iki jusų namų. Niekas geriau jumis nepatarnaus kaip mes ir negali geriau patarnaut. Mes esame šitame užsiėmime per pereitus 15 metų, mumis kelionės reikalai, taip kaip ir prigimti.

Nesiduokite save priviliot kas rengetės keliaut, greitai rašykitės prie skaitliaus musų pasažierų.

Po Zeeland, eis laivas Kronland 17 dieną Rugsėjo ir tą mes partrauksim į Bostoną paimt musų pasažierus. Mes turim galią delto, kad mes manome turėti didelį burį pasažierų. Keliauk su musų buriais, o busi užganėdintas, prirengtas ir daug pinigų sučėdysi. Kreipkitės pas mus.

ANAM ŠONE JURIŲ.

Per ilgą laiką mes darbavomės kuogražiausiai išleisdami žmones iš šio šono, bet visada ne taip gerai ėjosi anam šone jurių. Ten žmonės karės nualinti ant amerikoniško dolerio puolėsi kaip musės ant medaus, todel nežiurint kaip iš šios pusės gražiai išleidi, aname šone žmonės sutikdavo kliučių. Rupinomes ir mąstėme, kaip padaryt, kad musų žmonės nebutų išnaudoti anam žone. Ir štai dabar, mes sutaisėme kelionę be jokių kliučių.

M. PALTANAVIČIA
15 Millbury Street,
Worcester, Mass.

JEIGU KELIAUSI Į LIETUVĄ, PIRK LAIVAKORTĘ (ŠIFKORTĘ) PAS MUS!

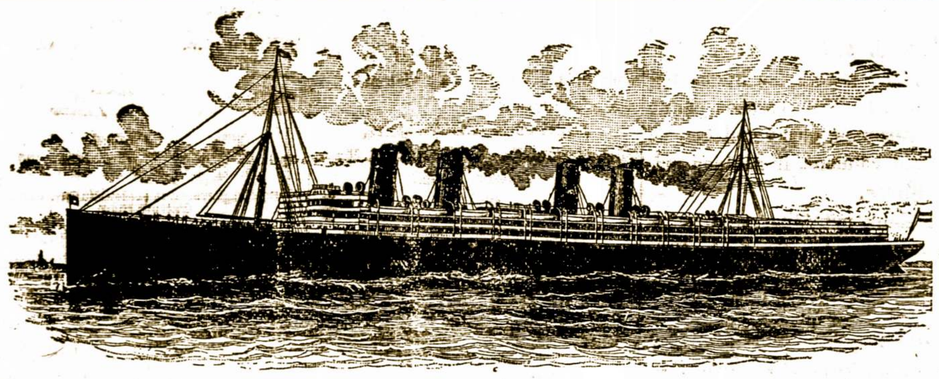

DRUMSTIMAS TYRO VANDENS.

Pastaruoju laiku klerikalų šulai ant tiek įsisiubavo, kad prie savo klaidų visai neprisipažįsta, ir bando jas kitiems primest, teisindamiesi, manydami tuom keliu paimt vairą į savo rankas. Toli gražu peraugšti siekiniai, ir aš abejoju ar tuom keliu bus kada nors praeinami.

Štai laikraščiuose pasirodė gana juokingoj formoj pastaba iš Philadelphijos ir po ja pasirašo: Jonas Grigaitis, Juozas Stadelninkas, A. Užumeckis, K. Dryža, Kun. J. Karalius, J. Pranckunas ir St. Bairunas. Pažvelgus į tuos parašus tikrai manytum, kad čia eilė skelbėjų doros ir vienybės mokintojai. Bet kaip tik perskaitai tą pastabą, tai nors ir nežinotum dalyko, anot rusų patarlės, taip ir matosi: "vies grieh kak na ladoni." Su teisybe toli gražu pastaba nesutinka. Ot, bile tik parašyt ir gana. Arba kitaip sakant, dar didesnę neapykantą pasėt paskui gėrėtis "dideliais nuveiktais darbais."

Gana juokingai skamba pasakymas, kad dr. Klimas vietoj išduot raportą iš Washington, D. C. suvažiavimo, skaitė jam atsiųstą protokolą. Juk protokolas tai ir sudaro raportą. Ir jeigu delegatas nori aiškioj formoj ir smulkmeniškai nušviest dalyką, tai jis skaito visą protokolą arba nekurias stambesnes dalis, kas reiškia raportą. Taigi toks pasakymas reiškia parodymą savo silpnybės. Jeigu jau norima kritikuot dr. Klimą, tai pirmiau reikia su teisybe bent kiek apsipažint.

Sakoma, kad valdyba kokiu tai stebuklingu budu nuvažiavo nuo rinkimo komiteto ištyrimui nesusipratimų ant rinkimo aukų Leit. Harriso paminklo. Argi reikia, dar didesnio iškraipymo faktų?! Juk vienas iš pasirašiusiųjų, J. Grigaitis ir padarė tokį įnešimą link Leit. Harriso, o antras irgi iš tų pačių, jo įnešimą patvirtino. Kuomet pirmininkas paklausė susirinkimo, ar galima toks įnešimas priimt kaipo ekstra, pertraukiant kalbamąjį klausimą, kilo visokių balsų ir už ir prieš. Tuomet pats įnešėjas J. Grigaitis ištraukė savo įnešimą ir vėl tapo imtasi prie rinkimo komiteto ištyrimui, ar yra apšmeižta laikraščiuose tilpusi istorija iš L.L.P. veikimo. Bet pasirašusiems nepavykus dalyką sumaišyt, ir pamatę, jog toks komitetas bus išrinktas, pabėgo visi laukan. Tuomet įnešimas pats per save nupuolė, jeigu įnešėjai skundų vietoj darodyt, kas ir koki tie skundai buvo —pabėgo. Kas lytisi dr. Stankaus, niekas jokių šmeižimų iš jo atšaukt nereikalavo tame susirinkime. Tik dabar jie kaszin iš kur išsvajoti išdygo.

Paskui vėl pasakyta, "kad pati L.L.P.Stoties valdyba buvo taja priežasčia, kuri sukėlė tą trukšmą ir suardė, gal ir ant visados, draugysčių sąryšį ir bendrą veikimą." Tai jusų darbeliai iškalno suplanuoti, bet jums tas nepavyko. Tikrąjį Lietuvos darbą ardyt ne taip lengvai duodasi. Kur jųs girdėjote tokius dalykus, kad L.L.P.Stoties valdyba pati savo darbą ardytų?! Kur logiškumas šitaip kalbant? Juk pirmininkas šaukė visus prie vienybės, dirbt bendrai Lietuvos darbą, užmiršt partyviškumą. O ką jųs atsakėte? Grinių su dr. Klimu ir vėl išrinks. Jųs negalite. Ir kuomet prieita prie rinkimo bendro komiteto ištirt nesusipratimus, kuriuos jųs patįs per savo netaktiškumą pasigaminote, kas visai ten buvo nereikalinga, jųs pabėgote. O dabar matote kaip pagaminti dalykai realybėje pasilieka be reikšmės ir paskui reikia savo žodžių išsižadėt, kitiems primest, kad nors kaip save apteisinus. Tai savo rušies kokia tai moderniška tamsi politika, pagaminta L. L. P. stoties valdybai kompromituoja jus.

Toliaus pasakymas arba atkartojimas mano žodžių, butent aš sakiau, kad "kunigai net iš sakyklos bažnyčioje per pamokslus atkalbinėjo žmones nuo pirkimo L. L. P. Bonų" ir užtai pasakyt, kad "yra grynas melas," aš to nėkuomet nesitikėjau iš žmonių, po pastaba pasirašiusiųjų ir skaitau apšmeižimu. Aš sakiau štai kaip: "kun. Kaulakis iš sakyklos pasakė, kad misija bedieviška, niekeno neįgaliota, aš jai nepritariu; jeigu kas ir pirksite, tai aš už tuos Bonus neatsakau." Ir tai ne tik aš žinau, bet šimtai žmonių žino, kad kun. Kaulakis p. Vileišio Misijai nepritarė, skaitė ją bedieviška, Bonams taip pat nepritarė ir už neagitavo, bet buvo tam griežtai priešingas. Tai yra gryna teisybė, o ne melas, kaip man norima primest! Aš stebiuosi, kaip pasirašiusieji priešakyje su kun. J. Karalium, negali atskirt "kunigai" nuo "kunigo." Pasakymas kunigai—reiškia daugskaitą. O aš sakiau ne kunigai, bet kunigas Kaulakis, kas reiškia vienskaitą vienutę. Kam tuomet, laike susirinkimo tylėjote? Juk jųs ten buvo keliatas tuzinų ir nė vienas neišdrysote pasakyt, kad tai melas, bet tik dabar sumanėte primest man tą. Keista, kad tik po laikui "susipranta."

Aš galiu drąsiai pasakyt, kad pasirašiusieji po pastaba, tyčia faktus fabrikuoja ir su teisybe apsilenkia. Nesistebiu iš kitų, ten pasirašiusiųjų, nes jie tik po "švariom" pastabom ir tinka pasirašyt. Bet kun. J. Karalius, kuris turi didžiausias pretenzijas prie vadovystės, doros mokintojas ir apšviesta ypata, nesiskaito visai su faktais ir teisybe, tai niekas daugiaus kaip tik drumstimas tyro vandens.

Nekelkite užmirštus dalykus, bet dirbkite tikrąjį darbą, o niekas jums jokių užmetimų nedarys. Pirmiausia turite paduot draugišką ranką ir dirbt tikrąjį Lietuvai darbą.

Karaliutė—Grinienė.

N. B. Redakcija davus abiem pusėm pasiaiškint, ir matydama tame daugiau ypatiškų kerštavimų negu rimto pasiaiškinimo, pataria abiem pusėm ant vietos susitaikyt, ir šiuomi uždaro laikraščio skiltis Philadelphijos lietuvių veikėjų polemiškiems ginčams. Susitaikykite ir veikite bendrai, tad bus kam nors nauda. Bergždžios polemikos naudos niekam neneša. **Redakcija.**

Skaitykite ir platinkite "Amerikos Lietuvį"

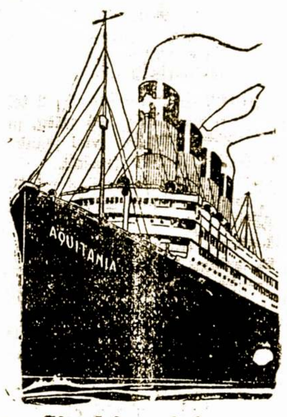

Siųskite pinigus LIETUVON per "Amer. Lietuvio" AGENTURĄ.

Dabar mes jau susitvarkę persiųst pinigus nuo mažiausios iki didžiausiai sumai kuo parankiausiu budu.

Nereik čekiu, nereik žmogui ten prašinėti, kad kas čekius išmainytų, — Lietuvoje, jie apturi tiesiok pinigais, arčiausiam savo pačte. Greitumas ir teisingumas užtikrinta.

ŠTAI KĄ RAŠO MUMS SIUNTĖJAI.

Ačiu "Amerikos Lietuvio" Agenturai už greitą persiuntimą pinigų, mano sesuo apturėjo pinigus 27 Gegužio 1,300 auksinų labai greitai ir gerai be jokiu keblumų. Todėl visiems linkiam siųsti pinigus per "Amerikos Lietuvio" Agenturą. Su pagarba, **J. Rinkunas,** 113 N. 5-th st., Brooklyn, N. Y.

PRANEŠIMAS WORCESTERIO LIETUVIAMS!

Šiuomi pranešame visiems Worcesterio ir apielinkės lietuviams, kad atidarėme naują kriaučių dirbtuvę. Tad norėdami apsirengkti gražiai ir pigiai, kreipkitės pas —

M. P. KASELIS ir T. RANDZEVIČIUS,
29 Waverly St., Worcester, Mass.
(30—33)

Dabar kursas Lietuvos pinigų labai žemas, linkėtina, kožnam pasinaudot ir pasiųsti saviškiam pinigų. Siųskite mums doleriais, mes pasiųsime auksinais pagal dienos kursą. Greitai ir gerai.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street,
Worcester, Mass.

Pas daktarą.

—Ar daktaras yra?

—Yra. Dabar priiminėja neturtinguosius.

—Dykai?

—Taip, dykai.

—Ar tik sykį, ar gal galima ateit ir antru kartu?

—To nežinau, nes nebuvo tokio atsitikimo, kad kas iš neturtingųjų, buvęs sykį, ateitų antru kartu.

JUSŲ KUDIKIS PRIVALO TURĖTI GERIAUSĮ MAISTĄ!

Lietuvė motina iš Philadelphijos rašo:
"Kad jos kudikis buvo išblyškęs, plonas ir nei kiek nepasunkėjo per kelias savaites. Po išbandymo daugelio visokių maistų, jai gydytojas užrašė

Borden's
EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

ir jos kudikis paaugo vogoj suvirš pusantro svaro pirmoj savaitėj, ir miegojo gerai pirmu sykiu, iš viso suvirš mėnesio laiko gyvenimo."

THE BORDEN COMPANY,
BORDEN BUILDING, NEW YORK.

Iškirp šį kuponą DABAR—ir prisiųsk ŠIANDIEN 10

ir gausi DYKAI mųs knygą, KUDIKIŲ GEROVĖ, kuri paaiškins, kaip užlaikyti kudikį sveiku. Taipgi gausi maitinimo instrukcijas jusų kalboje.

Vardas .....
Adresas .....
0180

VIETOS ŽINIOS

Pakvietimas. 13-tą d. Rugpjučio, 1921 m., 5-tą val. vakare, yra kviečiami sekančių organizacijų, kuopų, ir draugijų, esančių Worcesteryj, valdybų nariai, butent: Ukėsų Kliubo, Piliečių Sąjungos skyriaus, S.L.A. 57-tos kuopos, Šelpimo draugijos, Šv. Kazimiero draugijos, Šv. Jurgio draugijos, Birutės draugijos. Visi draugijų valdybų nariai kviečiami butinai ateit į šį speciališką susirinkimą, kuris atsibus "Aušrelės" kambaryj, po No. 83 Green St., Worcester, Mass.

Visus kviečia Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 16-tos kp., komitetas:

A. Kriaučelis,
V. M. Čekanauskas,
K. Budinavičia.

Užsidarė knygynas. Šiuomi paskelbiama Worcesterio lietuvių žiniai, jog nuo 7 d. Rugpjučio, tulam laikui, nedėldieniais viešasis knygynas bus uždarytas, dėlei vasaros dienų ir stokos tam tikro darbininko. Kas nori pasiskaityt laikraščių, ar pasiimt pasiskaitymui knygų, privalo kreiptis šiokių dienų vakarais, per visą savaitę, nuo 7 iki 10 valandai vakaro.

Viešojo Knygyno Komisija.

Statys "**Farmazonus.**" Pereitoj nedėloaj atsibuvęs A.L.T.S. 16 kp. susirinkimas, nutarė ateinančiame rudenyj scenoj statyt "Farmazonus." Buvo ir daugiau naudingų nutarimų. Susirinkimas baigėsi prakalba, sandariečio Antano Praškevičiaus, neseniai čia atkeliavusio iš Cleveland, Ohio. **Rep.**

Praėjusio nedėldienio išvažiavimai. Praėjusiame nedėldienyj lietuviai turėjo kelis išvažiavimus, bet išvažiavimams mažumu pakenkė nenormališkas tos dienos oras, nes iki piet lijo, popiet irgi lytus grumojo, vakare ir vėl lijo. Tokiu budu į išvažiavimus žmonių susirinko nedaug, o ir tie patįs išvažiavę neilgai rimo.

Svietur gimę gyventojai. Sulyg 1920 m. valdiškos statistikos, Worcesteryj yra svetur gimusių ateivių šiek: Airių 9,008, švedų 7,751, rusų 4,778, Kanados francuzų 3,833, lietuvių 4,220, lenkų 3,632, italų 4,296, anglų 3,343, škotų 936, valų 6, norvegų 334, danų 227, belgų 27, francuzų, priskaitant ir Alzace-lotaringus, 119, Luxemburgo kolonistų 1, holandų 69, šveicarų 17, vokiečių 467, austrų 189, vengrų 25, čekų ir slovakų 15, jugoslavų 23, finų 2,175, portugalų 67, grekų 72, ispanų 7, bulgarų 3, rumunų 53, turkų 138. Kitokių Europos tautų 463, Azijos tautų 2,083, Afrikos tautų 5, Australijos tautų 4, Newfandijos 53, Kubos ir vakarinių Indijų 28, Meksikos 1, Centralinės Amerikos 1, Pietinės Amerikos 30, Atlantiko salų 10, ir Pacifiko salų 4.

Lietuvių statistika toli gražu nepilna, nes jų pamiršta daug mažesnė pusė, kadangi 1920 metais Worcesteryj lietuvių abelnai skaityta iki 9,000. Nejaugi 4,780 lietuvių gimė Suvienytose Valstijose. Aišku, kad dalis šių lietuvių pasivadino enumeratoriams "amerikonai," kiti rusais, o kitus, nemokančius į klausimus atsakyt, enumeratoriai užrašė kaip norėjo.

Norėjo nusižudyt. Lucia Camanola, gyvenanti prie Plum gatvės, norėjo nusižudyt. Apsirengus šliubiniais drabužiais, atsukus pečiaus kranus, prileido kambarį gazu ir uždegė degtuką. Gazo dujos užsidegė, ištiko ekspliozija, kuri sudraskė kambario sienas. Pati Camanola biskį apdegė, bet liko gyva.

KUDIKIŲ MOTINOS TURĖTŲ BUT ATSARGESNĖS VASAROS LAIKU. — KAIP GERAI PRIŽIURĖT KUDIKĮ.

Gydytojai abelnai pataria, jog geriausias budas apsaugojimui kudikio vasaros laiku yra užlaikyt kudikį švariai, ir duot švarų, sveiką maistą. Vasaros laiku kudikiai daugiausiai miršta nuo vidurių kenksmų. Kožna motina turi pradėt iš anksto, idant apsaugojus savo kudikį nuo šių kenksmų.

Tos motinos, kurios turi gamtos maistą kudikiui yra laimingos, nes nėra geresnio maisto kaip krutų pienas, bet tankiai motinos nevalgo tinkamą maistą ir tokiu budu pagadina kudikio vidurius. Taigi, yra taip pat svarbu motinoms išsirinkt sau gerą maistą ir užsilaikyt švariai, kaip toms motinoms, kurios maitina vaikus iš bonkutės, išsirinkt tinkamą maistą.

Jei kudikis vemia ar jo viduriai nemala laike karšto sezono, tai yra senoviškas dalykas, kurį reikia tuoj prižiurėt.

Jei kudikis peniamas iš bonkutės, didžiausias pavojus yra nešvariam piene ir negerame sutaisyme maisto. Geras pienas yra butinai reikalingas, ir turi but viskas užlaikoma švariai. Visi įrankiai, bonkutės, šaukštai, ir tt., turi but gerai išplauti verdančiam vandenyje pirm vartojimo. Visas vanduo, vartojamas gėrimui ir t. p. turi but pirmiausia atvirintas ir atvėdintas. Yra geriau viską sutaisyt šviežiai kasdien.

Laike dienos karščio, aprengt kudikį lengviausia kaip galint, ir nupraust du ar tris kart ant dienos su vandeniu, kuris nėra nė šiltas nė šaltas. Nelaikyk kudikį saulėj. Prašalink visas muses ir uodus nuo kudikio ir nuo jo maisto.

Permainos kudikio maiste niekad neturi but padarytos vasaros laike, jei nėra absoliutiškai reikalinga. Dienos laiku, yra geriausia duot mažiau maisto negu paprastai. Duok užtektinai virinto vandens (atvėdinto, bet ne su ledais) ir, abelnai, paprastą maistą. Po trijų mėnesių, galima duot kudikiui šaukštuką oranžių sulties, sumaišytos su tiek pat vandens, vieną sykį ant dienos, ir po biskį padaugint kas dieną pakol pagaliaus kudikis gaus po pusę oranžio kasdien, vieną sykį.

Tankiai yra sunku gaut šviežaus pieno, arba nėra ledo. Tada galima vartot taip vadinamą condensed milk. Yra geras maistas ir pastiprina kuną. Bordeno Eagle Brand pienas yra padarytas iš saldžios smetonos ir sveikų karvių pieno. Šitas pienas yra daugiausia panašus į motinos pieną negu kokis kitas. Lengvai sutaisomas — dapilt virinto vandens. Cukrus piene užlaiko jį šviežiu per kiek laiko. Vis uždengkit blėta gerai ir laikykit šaltoj, švarioj vietoj. Atsimink, kad geriausias budas užlaikymui kudikių vasaros laike yra švarumas, geras maistas, užtektinai vandens, ir abelnas prižiurėjimas.

Nelauk rytojaus, pradėk dabar —vasara jau čia. Jei kudikis labai vemia ar viduriai nedirba, eik tuoj pas gydytoją.

Del pamokų, kaip prižiurėt kudikį, parašykit sekančiai: —

Baby Welfare Dept.
The Borden Building,
350 Madison Ave.,
NEW YORK CITY.

Ar jusų kudikis sveikas?

Jeigu ne, tai pažiurėkite į jo maistą, už tai, kad ten jus greičiausia rasite priežastį jo nesveikatos. Kudikis negali tarpti, jeigu maistas jam netinkamas.

Ant 7-to puslapio šio laikraščio **šiandien rasit apgarsinimą šio originališko kudikių maisto. Iškirpkit kuponą, pasiųskit Borden kompanijai, ir jus apturėsite, dykai pamokinimus kaip šert kudiki su Eagle Brand kartu su kudikių gerovės knygą,** kuri jums pasakys daug žingeidžių daiktų **apie kudikių auklėjimą.**

PRANEŠIMAS.

Pranešu visiems worcesteriečiams, kad aš perkėliau savo kriaučių dirbtuvę nuo 4 Lafayette st. po No. 30 WARD ST. Visi malonėkite atsilankyti į naują vietą.

Siuvu vyriškus rubus: siutus ir overkotus, taipgi ir moteriškus. Prosinu, taisau, valau ir dažau, darbą atlieku atsakančiai ir žemiausia kaina. Nepamirškite virš minėtos vietos.

M. RAMANAUSKAS,
30 Ward Street, Worcester, Mass.

FARMOS.

60 akerių farma, 4 karvės, 2 telyčios, arklis, 4 kiaulės, 100 vištų, puikios daržovės, šienas, visi įrankiai. Kaina $3,200, $1,700 įmokėt.

90 akerių farma, karvė, 4 telyčios, arklis, kiaulės, vištos ir viskas. Kaina $3,800.

68 akerių farma didelis sodnas, 2 karvės, arklis, kiaulės, vištos, daržovės, įrankiai, prie State Rd. Kaina $4,500.

½ akerio žemės, 4 ruimų namas, sodnas, vištos, daržovės, arti Quinsigamond. Kaina $1,400.

75 akeriai žemės, prie City farmos, 46 akeriai vandenio, didelė proga draugijoms dėl piknikų, ir turint savo vandenį, visi butų užganėdinti vasaros ir žiemos laike, arti strytkarių. Pasirupinkit nusipirkt.

JONAS BUROKAS,
25 MILLBURY STREET.

PAJIEŠKOJIMAI:

PAJIEŠKAU atsakančio bekerio, kuris gali kepti lietuvišką duoną. Atsišaukite tuojaus.

B. BARTASEVIČIUS,
16 Shawmut St. Providence, R. I.

PAJIEŠKAU Juozo Grybino iš Grybinų kaimo, Lukšių valsčiaus, Plokščių par. Gyvena kur Pa. valstijoj. Prašau atsišaukit ant adreso:

Ant. Lengvenis,
29 Water st., Worcester, Mass.

PAJIEŠKAU savo tikros sesers Natalijos Vitaitienės-Lozoraičiutės po antru vyru—Ašmonienės, atvažiavusios iš Anglijos 15 metų atgal. Septyni metai atgal, gyveno Waterbury, Conn., vėliaus - gi West Virginijos valstijoje, o dabar nežinia kur. Ji pati, ar kas kitas malonėkite duoti žinią adresu:

Mrs. Anna Ališauskienė,
569 N. Riverside st., Waterbury, Ct.
(32-33)

PARSIDUODA

PARSIDUODA pigiai visi furničiai. Visi daiktai nauji. Kas norite pirkti, kreipkitės tuojau. Furničius parduosiu ir pavieniais, kas kiek duos už tiek bus ir atiduoti.

IGNAS PIGAGA,
10 Esther St., Worcester, Mass.
(3-čios lubos.)

PARSIDUODA keturių kambarių rakandai—del 3 miegamų kambarių ir kuknės. Beveik visai nauji, parsiduoda pigiai.

11 UPSALA STREET,
(3-čios lubos)

PARSIDUODA 2 namai su visu įtaisymu: karštas vanduo, cementuotas sklepas, parsiduoda visai pusdykiai ir ant geriausių išlygų. Moteris jau 10 mėnesių kaip serga, todel turiu tuojau važiuot Lietuvon.

IGNAS PIGAGA, ...
10 Esther Street, Worcester, Mass.
(30—31)

PARSIDUODA forničiai keturių kambarių. Parsiduoda visi ant sykio arba dalimis.

JUOZAS KALINAUSKAS,
26 Langdon St., Worcester, Mass.
Antros lubos.
(31-32)

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.

Tukstančiai Moterių

silpnų, nervuotų, su nudėvėtą sveikatą ir kentančiu vargingais ir neregulariškais perjodais, aplaika pagelbą per vartojimo

SEVERA'S REGULATOR

(Severo Regulatorių). Kuris priduoda stiprumą, prašalin skausmų ir regulujo moterių priedermę. Per keturios desimtys metu davė užganedintą pasekmę. Prekė $1.25. Gaukite pas sava Aptiekoriaus ar rašykite pas

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ.

Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas

M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St. Worcester, Mass.

Pamėginkite naujo

Ruffles

Su užregistruotu vaisbaženkliu Suv. Valst. Patentu Biure.

Naujame mėlyname pakelyje.

Visos tvirtos, gemalus užmušančios ypatybės šiamė vaiste idėtos, su priemaiša priimniai švelnaus kvėpalo.

Ruffles yra labai paveikiantis pleiskanu pašalintojas — begaliniai puikus plauku sutaisytojas, kuris patiks kad ir gačniausiai ypatai.

Aptiekose parsiduoda po 65c. arba atsiuskite 75c., tad atsiusime per paštą tiesiog iš labaratorijos.

Butinai reikalaukite šitokio pakelio. Žiurekite, kad butų INKARO vaisbaženklis.

UNITED AMERICAN LINES, Inc.

Bendras PATARNAVIMAS Iš NEW YORK į HAMBURGĄ PATARNAVIMAS Bendras

TIESIOG.

Trump iausias kelias į visas Europos dalis.

LAIVAS MOUNT CLAY ..... 4 Rugpjučio
LAIVAS MOUNT CARROLL (naujas) 18 Rugp.

Laivai iš New Yorko išplaukia nuo Pier 86, North River, Foot West 46 Street.

Speciališki trukiai laukia Cuxhavene, su lietuviais Perkalbėtojais. 275 svarai bagažo vežama dykai

Laivas HANSA (buvęs Deutschland), BAYERN (naujas) ir WUERTTEMBERG (naujas), pradės vaikščiot trumpame laike.

Su Su

Kambariai su 2, 4, ir 6 lovoms ant visų šitų laivų. Speciališki valgomi kambariai, rukymui kambariai, ir visi patogumai **vien del trečios kliasos pasažierių.** Del užsakymų rašykit bile kokiam autorizuotam agentui ar **Julius Rottenberg Inc., New England Gen. Pass. Agent, 260 Hanover Street Boston, Mass.**

HAMBURG AMERICAN LINE

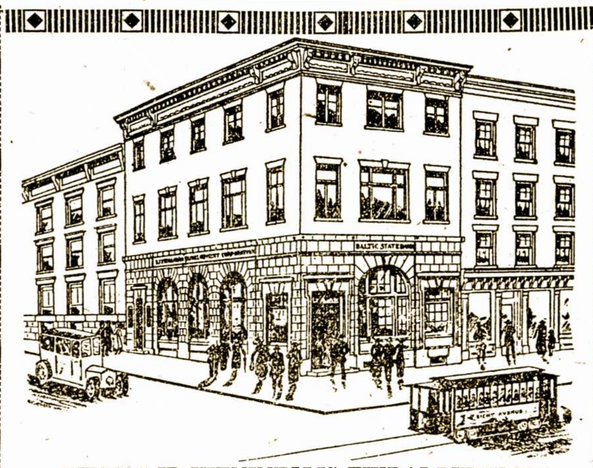

PIRMAS IR VIENINTĖLIS TIKRAI LIETUVIŲ BANKAS RYTINĖSE VALSTIJOSE.

BALTIC STATES BANK,

KAS MANO KELIAUTI LIETUVON ir nori turėti gerą kelionę, draugišką ir teisingą patarnavimą Amerikoje, ant laivo ir Lietuvoje,—LAI KREIPIASI Į BALTIC STATES BANKĄ.

KAS SIUNČIA PINIGUS LIETUVON, ar pašalpos giminėms ar pats ketindamas keliauti, ar bizniui — pirkimui ukės ar pasidėjimui Lietuvos Bankuose, ir nori, kad pnigai butų teisingai, be nuostolių ir greitai pristatyti,—BŪTINAI LAI KREIPIASI Į BALTIC STATES BANKĄ, kurs persiunčia Lietuvon pinigus ir greičiausia ir teisingiausia.

KAS NORI PASIDĖTI PINIGUS NUOŠIMČIAMS ir gauti 4 dol. nuo šimto, nuošimčius priskaitant prie sumos kas mėnuo,—LAI SIUNČIA DEPOZITUS Į BALTIC STATES BANKĄ per paštą Money Orderiais arba banko čekiais.

KLAUSKITE DRĄSIAI INFORMACIJŲ—MES GREITAI ATSAKOME Į LAIŠKUS.

PARDUODAME LIETUVOS LAISVĖS PASKOLOS BONUS IR IŠMAINOME PASKOLOS BONŲ KUPONUS

BALTIC STATES BANK,

294 EIGHTH AVE., NEW YORK, N. Y.

DR. J. JONIKAITIS,
175 Green St. Worcester, Mass.
OFFICE HOURS:
9 to 11 A.M. 1 to 3 P.M.
7 to 9 P. M.
Telephone Cedar 2404.

RIALTO RESTAURANTAS!

Gerai ir švariai pagamintas valgis. Visokių įvairių piragų ir piraguičių, musų namų darbo. Visuomet šviežios ir gardžiai pagamintos sriubos ir mėsa. Lankykitės pas mus, o niekuomet nesigailėsite.

33 Millbury Street,
WORCESTER, MASS.

Naujas Knygyno Katalogas.

gauti minėtą katalogą ir parsitraukti gerų knygų iš musų krautuvės, teiksitės priduoti savo adresą ir 2c. paštos lėšoms.

M. Paltanavičia,
15 Millbury St. Worcester, Mass.

kad jau gatavas "Amerikos Lietuvio" knygyno naujas Katalogas. Todel, kurie norite

Pranešu gerb. skaitytojams,

Skaitykite ir platinkite Tėvynės gynėjų laikraštį "TRIMITĄ."

"Trimitas" kas savaitę lankydamas savo skaitytojus, parneš jiems įvairiausių naujienų apie politikos ir karo padėtį, pasakos apie musų karžygius—kariuomenės, šaulių — partizanų žygius fronte, apie musų priešo nedorus darbus ir klastas.

"Trimitas" duos įvairiausių pamokinimų ir patarimų, reikalingų kiekvienam Tėvynės ginėjui žinoti.

"Trimitas" dės gražių eilių ir karo dainų, apysakų, atsitikimų, ir feljetonų iš kovų lauko ir pačių kovotojų gyvenimo.

"Trimitas" eina 34 pusl. knygelėmis, papuoštas gražių viršelių, žada pradėti eiti paveiksluotas. Adresas:

"TRIMITAS,"
Kaunas, Laisvės Alėja 26,
LITHUANIA.

Lietuvišką katalogą dykai

Jei manote atidaryti krautuvę, pirmiaus atsišaukit į musų Bendrovę, gausite informacijas.

Waterbury Mail Corporation
502 Wilson St. Waterbury, Conn.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS AMERIKOJE NAUJI ADRESAI.

I.

Delei išgavimo pasų, vizos ant pasportų, affidavitų paliudijimo pargabenimui giminių iš Lietuvos ir delei patvirtinimo įgaliojimų, visokios rųšies dokumentų ir delei sujieškojimo turtų, bylų vedimo visados kreipkitės prie Lietuvos Atstovybės ofiso šiuo adresu: Lithuanian Legation, 1925 F Street, N. W., Washington, D. C.

ANTANAS J. MILLER,
Lietuvis Advokatas.
406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

Tel. Park 7761.
Dr. F. Matulaitis,
17 Millbury St. Worcestery
Ofiso valandos:
1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M.
Nedėliomis nuo 1—3 P.M.

Suite 71. Tel. Park 7636
DR. RUTH F. BERNOT,
Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcester Mass.

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St. Worcesteryj.
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėlioms nuo 10 iki 12 val.

WORCESTERIO
Penkių Centų
BANKĄ.
316 MAIN STREET
TURTAS — $20,000,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.
Bankos valandos:
Kasdieną nuo 9 ryte iki 3 po pietų.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. po pietų.
Subatos vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 vakare.

PRANAS LEVERIS.
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkit kreiptis pas mane, po numeriu—
15 MILLBURY ST.,
Telefonas 8177.
Worcester, Mass.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyti skaityti arba dirbti, ateikite pas mus ir mes pritaikysim jumi akinius, kurie jumi pagelbės.

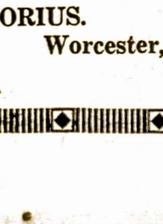

POPE OPTICAL CO.,
397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

APTIEKA!

VIENINTĖLĖ LIETUVIO VAISTINYČIA.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.

Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gauti gyduolių nuo visokių ligų.

Kasdien gaunu padėkos nuo žmonių už gerus vaistus ir teisingą patarnavimą. Norėdami sučėdyti pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateiti, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per Ekspresą. Adresas:

A. BUDREVIČIUS,
PROVIZORIUS.
93 Millbury Street, Worcester, Mass.